

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET

Alm. del - bilag 29 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

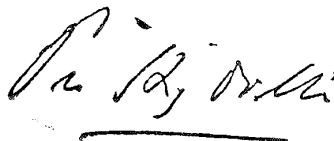
Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806
4. oktober 2002

Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 11. oktober 2002 –
dagsordenspunkt rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 14.-15. oktober
2002 – vedlægges Justitsministeriets notat om de punkter, der forventes op-
taget på dagsordenen.

P. H. Jørgensen

Udenrigsminister Per Stig Møller
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K.

- 4 OKT. 2002

Dato:
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2002-1661/1-0047
Dok.: ABW21439

Afsendt med
E-Post 4/10-02
JM0302

Kære udenrigsminister.

Vedlagt sender jeg aktuelle notater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002, idet jeg skal anmode dig om at oversende det til Folketingets Europaudvalg.

Det bemærkes, at de aktuelle notater ligeledes vil blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

MODTAGET I UDENRIGSMINISTERIET/EU-SEKRETARIATET
DEN 4. oktober 2002

Dato: 2. oktober 2002
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2002-1661/1-0047
Dok.: ABW21436

Oversigt over aktuelle notater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvarsområde, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002

Side:

4-7	Dagsordenspunkt 1	Direktiv om forbedret adgang til domstolsprøvelse i forbindelse med grænseoverskridende sager gennem fastsættelse af fælles mindsteregler for retshjælp og andre finansielle aspekter i civile retssager*.
8-12	Dagsordenspunkt 2	Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til på Det Europæiske Fællesskabs vegne af forhandle en ny protokol om supplerung af den internationale konvention om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening (1992)*.
13-15	Dagsordenspunkt 3	Rådets beslutning om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Det Europæiske Fællesskabs interesse at undertegne konventionen om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse samt om samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige børn (Haagerkonventionen af 1996)*.
16-19	Dagsordenspunkt 4	Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger med henblik på vedtagelse af en protokol om specifikke forhold for rullende jernbanemateriel til konventionen om mobilt udstyr under UNIDROIT's og Den Mellemstatslige Organisation for Internationale Jernbaneforordningers (OTIF's) fælles auspicier*.
20-22	Dagsordenspunkt 5	Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til at

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

		indlede forhandlinger på Fællesskabets vegne om en konvention, der skal erstatte Lugano-konventionen af 16. september 1988 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, samt Rådets beslutning om forelæggelse for EF-domstolen af spørgsmålet om, Fællesskabets kompetence er eksklusiv*.
23-26	Dagsordenspunkt 6	Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede og føre forhandlinger med Haagerkonferencen om International Privatret om vilkårene og fremgangsmåderne for Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse.
27-30	Dagsordenspunkt 7	Rådsafgørelse om en ordning for evaluering af, hvordan de internationale forpligtelse med hensyn til bekæmpelse af terrorisme udmøntes og efterleves i de enkelte medlemsstater.
31-33	Dagsordenspunkt 8	Rådskonklusioner vedrørende elektronisk udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.
34-36	Dagsordenspunkt 9	Rådets afgørelse om indledning af forhandlinger om videregivelse af personoplysninger fra Europol til Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien.
37-41	Dagsordenspunkt 10	Rådets retsakt om ændring af vedtægten for Europols personale.
42-46	Dagsordenspunkt 11	Rammeafgørelse om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor.
47-52	Dagsordenspunkt 12	Rammeafgørelse om konfiskation af udbytte, redskaber og formuegoder fra strafbart forhold.
53-64	Dagsordenspunkt 13	Rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte.
65-70	Dagsordenspunkt 14	Rammeafgørelse om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet.
71-74	Dagsordenspunkt 15	Rådets bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med Norge og Island vedrørende retligt samarbejde i straffesager (revideret forhandlingsmandat).
75-76	Dagsordenspunkt 16	Forklarende rapport vedrørende protokollen til 2000-konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater.
77-80	Dagsordenspunkt 17	Rådsafgørelse om efterforskning og strafforfølgning af

		krigsforbrydelser, folkedrab og forbrydelser mod menneskeheden.
81-88	Dagsordenspunkt 18	Rammeafgørelse om fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for ulovlig narkotikahandel.
89-101	Dagsordenspunkt 19	Rammeafgørelse om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi.
102-104	Dagsordenspunkt 20	Rådsafgørelse om afklassificering af visse dele af Sirene-håndbogen.
105-108	Dagsordenspunkt 21	Årsregnskaber for 2001 vedrørende Sirene-nettet (fase II) og Helpdesk samt SISNET.
109-111	Dagsordenspunkt 22	Mødet på ministerniveau med kandidatlandene.

Vedrørende: Kommissionens forslag til Rådets direktiv om forbedret adgang til domstolsprøvelse i forbindelse med grænseoverskridende sager gennem fastsættelse af fælles mindsteregler for retshjælp og andre finansielle aspekter i civile retssager.*

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

I Rådets og Kommissionens handlingsplan af 3. december 1998 anføres, at man inden fem år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden skal identificere de civilprocessuelle regler, der har grænseoverskridende virkninger, som det er nødvendigt at harmonisere med henblik på at skabe lettere adgang til retsvæsenet, herunder for eksempel fri proces. Konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tammerfors den 15.-16. oktober 1999 (punkt 30) opfordrede Rådet til at udarbejde minimumsstandarder, som sikrer et passende retshjælpsniveau i grænseoverskridende retssager i hele EU.

På denne baggrund fremsatte Kommissionen den 18. januar 2002 et forslag til Rådets direktiv om forbedret adgang til domstolsprøvelse i forbindelse med grænseoverskridende sager gennem fastsættelse af fælles mindsteregler for retshjælp og andre finansielle aspekter i civile retssager.

Kommissionens forslag angiver EF-traktatens artikel 61, litra c, jf. artikel 65, litra c, som hjemmelsgrundlag. I henhold til disse bestemmelser kan der træffes foranstaltninger vedrørende samarbejde om civilretlige spørgsmål med grænseoverskridende virkninger, i det omfang disse foranstaltninger er nødvendige for det indre markedes funktion.

På baggrund heraf – og på baggrund af de øvrige drøftelser under spansk formandskab – fremlagde det danske formandskab den 26. juli 2002 et revideret udkast til direktiv, der bl.a. begrænser direktivets anvendelsesområde til at omfatte retshjælp og fri proces i sager med grænseoverskridende virkninger. Dette forslag har siden dannet grundlag for de videre drøftelser i Den Civilretlige Komité under dansk formandskab.

Drøftelserne under dansk formandskab har medført betydelige fremskridt, således at der nu kun udestår enkelte spørgsmål, som det ikke har været muligt at opnå enighed om. Det danske formandskab agter på rådsmødet den 14.-15. oktober 2002 at forelægge disse spørgsmål for Rådet med henblik på at opnå politisk enighed om forslaget.

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

Efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til artikel IV i EF-traktaten (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af direktivet, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

2. Indhold.

Direktivforslaget, som det foreligger på baggrund af de hidtidige drøftelser i Rådet, indebærer først og fremmest, at medlemsstaterne forpligter sig til i grænseoverskridende sager på det civilretlige område at overholde visse minimumstandarder for ydelse af retshjælp, herunder fri proces.

Personer, der er bosiddende i et EU-land, og som inddrages i en retssag mv. i et andet EU-land (enten som sagsøger eller som sagsøgt) skal efter forslaget kunne indgive ansøgning om retshjælp, herunder fri proces, i den medlemsstat, for hvis domstole sagen er indbragt i overensstemmelse med denne medlemsstats nationale lovgivning.

En sådan retshjælp skal navnlig omfatte bistand fra en advokat og fritagelse for betaling af sagsomkostningerne eller hjælp til dækning af disse. Retshjælpen skal også dække visse omkostninger, som direkte er forbundet med sagens grænseoverskridende karakter, og retshjælpen skal omfatte omkostninger ved at få dommen erklæret eksigibel eller fuldbyrdet. Retshjælpsmodtageren skal som udgangspunkt have ret til fortsat retshjælp under en appel, og der skal også være mulighed for retshjælp i forbindelse med visse udenretlige procedurer.

Medlemsstaterne kan stille krav om, at ansøgeren for at opnå retshjælp skal opfylde visse økonomiske betingelser, ligesom medlemsstaterne kan stille krav til indholdet af tvisten, herunder navnlig, at ansøgeren skal have en rimelig udsigt til at vinde sagen.

Ud over forslagene til minimumsharmonisering af medlemsstaternes retshjælpsordninger for så vidt angår grænseoverskridende tvister, indeholder forslaget også bestemmelser om myndighedernes behandling af retshjælpsansøgninger og om formidling af ansøgninger om retshjælp mellem myndigheder i forskellige medlemsstater. Til ansøgningen om retshjælp og til videreformidlingen af ansøgningen skal der anvendes nogle standardformularer, som vil blive udarbejdet efter direktivets vedtagelse.

Denne del af forslaget viderefører og udbygger de eksisterende ordninger om formidling af retshjælpsansøgninger, som er etableret i Europarådets regi.

3. Europaparlamentet.

Europaparlamentet har den 25. september 2002 afgivet en udtalelse om direktivforslaget.

4. Høring.

Forslaget har været sendt i høring hos:

Præsidenterne for Østre Landsret, Vestre Landsret, Københavns Byret samt retterne i Århus, Odense, Ålborg og Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet, Foreningen af Statsamtsmænd, Forbrugerklagenævnet og Forsikring & Pension.

Ingen af de hørte parter har bemærkninger til forslaget, idet de henviser til, at Danmark på grund af forbeholdet ikke deltager i en kommende vedtagelse heraf.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været forelagt Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde i forbindelse med udvalgets møde den 27. maj 2002 og blev tillige drøftet på dette specialudvalgs møde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Direktivet ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Som anført under punkt 1 er direktivet omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af direktivet, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark. En kommende vedtagelse af direktivet vil således ikke have lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

Der bemærkes, at direktivet indeholder bestemmelser, som i givet fald ville kræve ændringer i retsplejelovens regler om retshjælp og fri proces for så vidt angår grænseoverskridende sager.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Et grundnotat om direktivforslaget sendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 26. marts 2002. Spørgsmålet om direktivets anvendelsesområde blev forelagt *Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13.-14. juni 2002.*

Vedrørende: Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til på Det Europæiske Fællesskabs vegne at forhandle en ny protokol om supplerende af den internationale konvention om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening (1992).*

Nyt notat

1. Baggrund

Den internationale ordning vedrørende erstatning for skader forårsaget af olieforurening fra skibe baserede sig oprindeligt på den internationale konvention om det privatretlige ansvar for skader ved olieforurening (CLC-konventionen) fra 1969 og den internationale konvention om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening (Fondskonventionen) fra 1971. De to konventioner blev imidlertid ændret ved protokoller fra 1992 og betegnes nu som CLC-konventionen og Fondskonventionen fra 1992. CLC-konventionen fastsætter et objektive, men begrænset ansvar for den registrerede skibsejer, mens Fondskonventionen opretter en fond (IOPC-fonden), som yder supplerende erstatning til skadelidte ved olieforureningsskader, der ikke kan opnå fuld erstatning for skaden fra skibets ejer eller dennes forsikrer.

Alle EU-medlemsstater med undtagelse af Østrig og Luxembourg har tiltrådt i de to konventioner fra 1992.

I henhold til CLC-konventionen fra 1992 kan skibsejeren normalt begrænse sit objektive erstatningsansvar til et beløb, der afhænger af skibets tonnage. For tiden udgør beløbet højst 90 millioner EUR for de største skibe. Det maksimale erstatningsbeløb fra IOPC-fonden udgør ca. 200 millioner EUR, således at samtlige berettigede krav nedsættes forholdsmæssigt, hvis de sammenlagt overstiger dette loft.

Olietankskibet ERIKA's forlis i slutningen af 1999 ud for den franske kyst gav anledning til overvejelser om, hvorvidt der var behov for at forhøje erstatningsniveauet. På den baggrund fremsatte Kommissionen i december 2000 et forslag til forordning om supplerende af den nuværende internationale ordning ved oprettelse af en europæisk fond (COPE-fonden), som skulle yde erstatning til skadelidte som følge af olieudslip i europæiske farvande med et erstatningsloft på 1 mia. EUR.

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

På rådsmødet (telekommunikation og transport) den 27.-28. juni 2001 foretrak man imidlertid en global løsning og Rådet vedtog derfor, at medlemsstaterne skulle støtte og deltage i det igangværende arbejde i IMO-regi vedrørende etablering af en supplerende olieerstatningsfond som overbygning på CLC-konventionen og Fondskonventionen fra 1992 frem for at etablere en europæisk fond.

Den 19. oktober 2001 godkendte IOPC-fondens forsamling et udkast til protokol til 1992-Fondskonventionen om en supplerende olieerstatningsfond. Protokoludkastet blev godkendt af IMO's juridiske komité i april 2002 og forventes vedtaget på en diplomatkonference i begyndelsen af 2003, hvor erstatningslofterne for den supplerende fond samtidig vil blive endeligt fastsat.

Hovedformålet med protokollen er at yde supplerende erstatning for krav, som anses for berettigede i henhold til 1992-fonden, men som ikke dækkes fuldstændigt af denne. På grund af den nære sammenhæng mellem 1992-fonden og den supplerende fond forudsætter tiltrædelse af protokollen tillige tiltrædelse af 1992-fondskonventionen.

Derudover indeholder protokollen bestemmelser om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i relation til den supplerende fond, som vidt omfang henviser til og gentager tilsvarende regler i 1992-fondskonventionen vedrørende 1992-fonden.

Den 22. december 2000 vedtog Rådet forordning nr. 44/2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen), jf. EFT L 12 af 16. januar 2002, s. 1.

Da retsgrundlaget for Bruxelles I-forordningen er EF-traktatens artikel 65, jf. artikel 61, litra c, deltog Danmark ikke i vedtagelsen af forordningen, der således ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, jf. protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til Amsterdam-traktaten (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Med vedtagelsen af Bruxelles I-forordningen fik Fællesskabet såkaldt "ekstern kompetence" på de retsområder, som dækkes af forordningen. Dette indebærer blandt andet, at Fællesskabet i forhold til de omfattede medlemsstater fik eksklusiv kompetence til at forhandle om forpligtelser med tredjelande, som berører reglerne i Bruxelles I-forordningen.

De regler i protokoludkastet, der vedrører retternes kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i tilknytning til anvendelse af protokollen, berører Bruxelles I-forordningen og er således omfattet af Fællesskabets eksterne kompetence.

Den 11. april 2002 har Kommissionen fremsat et forslag til Rådets beslutning, hvorefter Rådet bemyndiger Kommissionen til på Fællesskabets vegne at forhandle om protokollen om en supplerende olieerstatningsfond, dels vedrørende protokollens regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, dels vedrørende erstatningslofterne for den supplerende fond.

Fællesskabets kompetence vedrørende reglerne om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser er baseret på en forordning, som Danmark ikke deltager i. Danmark deltager derfor heller ikke i vedtagelsen af den del af Rådets beslutning, der bemyndiger Kommissionen til at forhandle om protokollens regler om anerkendelse og fuldbyrdelse.

Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til på Det Europæiske Fællesskabs vegne at forhandle en ny protokol om supplerende af den internationale konvention om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening (1992) bemyndigelse forventes vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14.-15. oktober 2002 eller på et senere rådsmøde.

2. Indhold

Kommissionens forslag indebærer, at Rådet bemyndiger Kommissionen til inden for rammerne af sin kompetence at forhandle en ny protokol om supplerende af den internationale konvention fra 1992 om oprettelse af en international fond for erstatning af skader ved olieforurening i overensstemmelse med Rådets forhandlingsdirektiver til Kommissionen.

I henhold til de af Kommissionen foreslåede forhandlingsdirektiver skal Kommissionen:

- 1) sikre, at Fællesskabets interesser varetages i protokollen,
- 2) sikre, at protokollen indeholder de fornødne bestemmelser til, at Fællesskabet kan blive part heri,
- 3) sikre, at reglerne om retternes anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, som fastsat i Bruxelles I-forordningen, fortsat finder anvendelse, når retsafgørelser truffet af en ret i en medlemsstat anerkendes og fuldbyrdes i en anden medlemsstat,
- 4) sikre, at protokollen er i overensstemmelse med Fællesskabets politik på områder, der hører under Fællesskabets kompetence, og at erstatningslofterne for den supplerende fond fastlægges på et tilstrækkeligt højt niveau, og

- 5) aflægge beretning for Rådet om resultaterne af forhandlingerne og om eventuelle problemer, som måtte opstå under forhandlingerne.

Da forhandlingerne om protokollen i IMO-regi i det væsentlige er afsluttede, er det muligt, at forhandlingsdirektiv nr. 2 udgår, således at der i stedet indsættes en bemyndigelse til at erklære, at der vil blive iværksat procedurer med henblik på at bemyndige medlemsstaterne til at undertegne, ratificere og tiltræde protokollen i Fællesskabets interesse, idet Østrig og Luxembourg, som ikke er medlemmer af 1992 fondskonventionen, heller ikke deltager i tiltrædelsen af protokollen.

Herudover må det forventes, at forhandlingsdirektiv nr. 4 udgår, jf. det under punkt 1 anførte om manglende enekompetence for Fællesskabet på dette område.

For så vidt angår forhandlingsdirektiv nr. 3 er det endnu uafklaret, om medlemsstaterne er enige i, at Bruxelles I-forordningens regler om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser bør tillægges forrang frem for protokollens regler om samme, eller om forhandlingsdirektivet skal udgå.

3. Europaparlamentet

Forslaget er behandlet i henhold til proceduren i EF-traktatens artikel 300. Europaparlamentet høres derfor ikke over forslaget.

4. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen blev drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til rådsbeslutning ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1 forventes forhandlingsmandatet begrænset til alene at vedrøre forhold, der er omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige om indre anliggender.

Danmark deltager derfor ikke i en kommende vedtagelse af beslutningen, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Vedrørende: Rådets beslutning om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Det Europæiske Fællesskabs interesse at undertegne konventionen om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse samt om samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige børn (Haager-konventionen af 1996).*

Nyt notat.

1. Baggrund

Den 19. oktober 1996 vedtog Haagerkonferencen om International Privatrecht en konvention om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse samt om samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige børn (Haager-konventionen af 1996).

Monaco, Den Tjekkiske Republik, Slovakiet, Marokko og Estland er medlemmer af konventionen, der trådte i kraft den 1. januar 2002 (dog først den 1. december 2002 for så vidt angår Marokko). Derudover har Holland, Polen og Letland undertegnet, men ikke ratificeret konventionen.

Den 29. maj 2000 vedtog Rådet forordning nr. 1347 om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn (Bruxelles II-forordningen).

Da retsgrundlaget for Bruxelles II-forordningen er EF-traktatens artikel 65, jf. artikel 61, litra c, deltog Danmark ikke i vedtagelsen af forordningen, der således ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, jf. protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet som bilag til Amsterdam-traktaten (forbeholdet vedr. retlige og indre anliggender).

Med vedtagelsen af Bruxelles II-forordningen fik Fællesskabet såkaldt "ekstern kompetence" på de retsområder, der dækkes af forordningen. Dette indebærer bl.a., at Fællesskabet i forhold til de omfattede medlemsstater fik enekompetence til at indgå forpligtelser med tredjelande, som berører reglerne i Bruxelles II-forordningen.

Haager-konventionens bestemmelser om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det familieretlige område berører Bruxelles II-forordningen, og er såle-

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

des omfattet af Fællesskabets enekompetence, mens Haager-konventionens øvrige regler henhører under medlemslandenes kompetence.

Haagerkonventionen af 1996 er kun åben for ratifikation af stater, og derfor kan Fællesskabet ikke som sådan tilslutte sig konventionen, men må handle gennem sine medlemsstater.

På den baggrund har Kommissionen den 20. november 2001 fremsat et forslag til Rådets beslutning om bemyndigelse af medlemsstaterne til i Det Europæiske Fællesskabs interesse at undertegne Haagerkonventionen af 1996, idet medlemsstaterne samtidig skal afgive en erklæring, der blandt andet indebærer, at der efterfølgende skal indledes forhandlinger om en protokol til konventionen, som muliggør Fællesskabets tiltrædelse og sikrer anvendelsen af fællesskabsregler for så vidt angår anerkendelse og fuldbyrdelse i én medlemsstat af en retsafgørelse, der er truffet i en anden medlemsstat.

På grundlag af gentagne drøftelser i Det Civilretlige Udvalg er Kommissionens oprindelige forslag revideret dels af det spanske formandskab, dels af det danske formandskab.

Da Fællesskabets kompetence er baseret på en forordning, som Danmark ikke deltager i, deltager Danmark heller ikke i vedtagelsen af Rådets beslutning om bemyndigelse til medlemsstaterne.

Danmark handler således fortsat på egne vegne i forhold til Haager-konventionen af 1996, idet den danske holdning dog fastlægges i kontakt med Fællesskabet.

Rådets beslutning om bemyndigelse af medlemsstaterne til at undertegne Haager-konventionen af 1996 i Fællesskabets interesse forventes vedtaget på Rådsmødet den 14. – 15. oktober 2002 eller på et senere rådsmøde.

2. Indhold

I henhold til det senest reviderede forslag til rådsbeslutning bemyndiger Rådet medlemsstaterne med undtagelse af Danmark til at undertegne Haager-konventionen af 1996 i Fællesskabets interesse, idet hver enkelt medlemsstat i den forbindelse afgiver en erklæring om, at domme, der afsiges i EU-medlemsstaterne skal anerkendes og fuldbyrdes ved anvendelse af de relevante interne fællesskabsregler frem for konventionens regler.

Det fastsættes endvidere, at medlemsstaterne skal gøre en indsats for at undertegne konventionen inden for en nærmere angivet tidsfrist.

Endelig afgiver Rådet en erklæring om, at man anerkender, at der er en forbindelse mellem Haager-konventionen af 1996 og de igangværende EU-forhandlinger om udarbejdelse af en forordning om forældreansvar, og at denne forbindelse gør det fornuftigt, at konventionen og en kommende forordning træder i kraft samtidig. Rådet inviterer derfor Kommissionen til på et passende tidspunkt at fremsætte en henstilling til Rådet om at bemyndige medlemsstaterne til at ratificere eller tiltræde Haager-konventionen af 1996 i Fællesskabets interesse, således at det sikres, at de to instrumenter kan træde i kraft samtidig eller inden for et kortere tidsrum.

3. Europaparlamentet

Forslaget er behandlet i henhold til proceduren i EF-traktatens artikel 300. Europaparlamentet høres derfor ikke over forslaget.

4. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen blev drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til Rådsbeslutning ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1, er forslaget til Rådets afgørelse omfattet af det danske forbehold vedr. retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af afgørelsen, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Danmark handler derfor fortsat på egne vegne i relation til Haager-konventionen af 1996, idet den danske holdning dog fastlægges i kontakt med Fællesskabet.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Vedrørende: Kommissionens henstilling med henblik på Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger med henblik på vedtagelse af en protokol om specifikke forhold for rullende jernbanemateriel til konventionen om mobilt udstyr under UNIDROIT's og Den Mellemstatslige Organisation for Internationale Jernbanefordrings (OTIF's) fælles auspicer.*

Nyt notat.

1. Baggrund

UNIDROIT-konventionen af 16. november 2001 om internationale sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr (konventionen om mobilt udstyr) indeholder regler om stiftelse og retsvirkninger af internationale sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr, herunder retsvirkningerne i forbindelse med konkurs. Konventionen indeholder endvidere bestemmelser om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i tilknytning til konventionen. Endelig indeholder konventionen en bestemmelse, som giver organisationer for regional økonomisk integration mulighed for at tiltræde konventionen.

Konventionen om mobilt udstyr er undertegnet af 22 lande, herunder 3 EU medlemsstater. Danmark har ikke undertegnet konventionen, som endnu ikke er trådt i kraft.

Konventionen om mobilt udstyr kan imidlertid først finde anvendelse på en bestemt kategori af mobilt udstyr, når der i tilknytning til konventionen er vedtaget en protokol, som supplerer og eventuelt ændrer konventionens bestemmelser i relation til den pågældende kategori af mobilt udstyr.

Siden 2000 har man under UNIDROIT's og den Mellemstatslige Organisation for Internationale Jernbanefordrings (OTIF's) fælles auspicer forhandlet om et udkast til en protokol om specifikke forhold for rullende jernbanemateriel i tilknytning til konventionen. Det foreliggende protokoludkast udfylder og ændrer en række af konventionens bestemmelser i forhold til rullende jernbanemateriel, herunder bestemmelser om virkningerne af konkurs, om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser. Protokoludkastet indeholder ligesom konventionen om mobilt udstyr en bestemmelse, som giver organisationer for regional økonomisk integration mulighed for at tiltræde protokollen.

Den 29. maj 2000 vedtog Rådet forordning nr. 1346/2000 om konkurs. Konkursforordningen indeholder regler om retternes og kuratorernes kompetence, lovvalg samt anerkendelse og fuld-

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amster-

byrdelse af retsafgørelser på det insolvensretlige område. Konkursforordningen trådte i kraft den 31. maj 2002.

Den 22. december 2000 vedtog Rådet forordning nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen). Bruxelles I-forordningen trådte i kraft den 1. marts 2002.

Da retsgrundlaget for konkursforordningen og Bruxelles I-forordningen er EF-traktatens artikel 65, jf. artikel 61, litra c, deltog Danmark ikke i vedtagelsen af disse forordninger, der ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, jf. protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til som bilag til Amsterdam-traktaten (forbeholdet vedr. retlige og indre anliggender).

Med vedtagelsen af konkursforordningen og Bruxelles I-forordningen fik Fællesskabet såkaldt "ekstern kompetence" på de retsområder, som dækkes af forordningerne. Dette indebærer bl.a., at Fællesskabet i forhold til de omfattede medlemsstater fik enekompetence til at forhandle om forpligtelser med tredjelande, som berører reglerne i konkursforordningen og Bruxelles I-forordningen.

Da visse af reglerne i protokoludkastet berører henholdsvis konkursforordningen og Bruxelles I-forordningens regler, er forhandlingerne om disse regler i protokollen omfattet af Fællesskabets eksterne kompetence.

På den baggrund har Kommissionen den 31. maj 2002 fremsat et forslag til Rådets afgørelse, hvorefter Rådet bemyndiger Kommissionen til at føre forhandlinger om protokollen, for så vidt angår de områder, der falder ind under Fællesskabets kompetence.

Da Fællesskabets kompetence er baseret på to forordninger, som Danmark ikke deltager i, deltager Danmark heller ikke i vedtagelsen af Rådets afgørelse om at bemyndige Kommissionen til at indlede forhandlinger.

Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen forventes vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 14. – 15. oktober 2002 eller på et senere rådsmøde.

2. Indhold

Ifølge Kommissionens forslag til rådsafgørelse bemyndiger Rådet Kommissionen til at føre forhandlinger om protokollen om specifikke forhold for rullende jernbanemateriel, for så vidt angår

damtraktaten, finder derfor anvendelse.

de områder, der falder ind under Fællesskabets kompetence, og i overensstemmelse med Rådets forhandlingsdirektiver til Kommissionen.

Ifølge forhandlingsdirektiverne bør det sikres, at alle bestemmelser i protokollen vedrørende retternes kompetence og anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser er forenelige med fællesskabsrettens bestemmelser på området. I modsat fald bør der i protokollen indsættes en eller flere bestemmelser, som sikrer, at medlemsstaterne indbyrdes kan anvende Bruxelles I-forordningen i stedet for protokollen. I den forbindelse skal det sikres, at de kontraherende stater gives mulighed for fremsætte en erklæring om, at de ikke vil anvende konventionens og protokollens regler om retternes kompetence i relation til foreløbige, herunder sikrende, retsmidler.

Fællesskabet skal i forhandlingerne endvidere sikre, at protokollens bestemmelser om insolvens er forenelige med konkursforordningen. I den forbindelse bør det sikres:

- at der i protokollen bliver indsat en bestemmelse, som sikrer, at protokollens artikel IX om retsvirkninger af insolvens er en fakultativ bestemmelse for medlemsstaterne svarende til, hvad der gælder for den tilsvarende bestemmelse om beføjelser ved insolvens i protokollen om specifikke forhold for flydstyr,
- at protokollens artikel IX, stk. 12, som udover retsvirkningerne af insolvens berører retternes kompetence i insolvensretlige sager, udgår, og
- at protokollens artikel VIII, stk. 6, udformes sådan, at fællesskabsinstrumenter, særlig konkursforordningen, EU medlemsstaterne imellem har forrang frem for protokollens bestemmelser om retternes kompetence i relation til foreløbige retsmidler.

Fællesskabet bør i forhandlingerne endvidere sikre, at bestemmelserne i protokollens artikel XVIII, om at konventionen om mobilt udstyr med tilhørende protokol om specifikke forhold for rullende jernbanemateriel har forrang frem for en række europæiske instrumenter og fællesskabsinstrumenter, herunder konkursforordningen og Bruxelles I-forordningen, udgår.

Endelig bør Fællesskabet i forhandlingerne sikre, at protokollen om specifikke forhold for rullende jernbanemateriel indeholder en tiltrædelsesbestemmelse, som giver organisationer for regional økonomisk integration, navnlig Det Europæiske Fællesskab, mulighed for at tiltræde.

3. Europaparlamentet

Forslaget er behandlet i henhold til proceduren i EF-traktatens artikel 300. Europaparlamentet høres derfor ikke over forslaget.

4. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen blev drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til Rådets afgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1, er forslaget til Rådets afgørelse omfattet af det danske forbehold vedr. retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af afgørelsen, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Vedrørende: Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede forhandlinger på Fællesskabets vegne om en konvention, der skal erstatte Lugano-konventionen af 16. september 1988 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, samt Rådets beslutning om forelæggelse for EF-domstolen af spørgsmålet om, Fællesskabets kompetence er eksklusiv.*

Nyt notat.

1. Baggrund

Den såkaldte Lugano-konvention blev indgået i 1988 mellem de daværende 12 EU-stater og 6 EFTA-stater. Lugano-konventionen vedrører jurisdiktionskompetence samt anerkendelse og fuldbyrdelse af domme mv. i de deltagende stater. Lugano-konventionen svarer i det væsentlige til Bruxelles-konventionen (også kaldet EF-domskonventionen), der hidtil har reguleret de samme forhold mellem EU-medlemslandene. Lugano-konventionen er trådt i kraft for alle EU-landene samt for Norge, Island, Schweiz og Polen.

Med virkning fra den 1. marts 2002 blev Bruxelles-konventionen erstattet af Rådets forordning af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretslige område (EF-domsforordningen eller Bruxelles I-forordningen). Forordningen er indholdsmæssigt udtryk for en revision af den gældende Bruxelles-konvention, og har navnlig til formål at forenkle formaliteterne vedrørende gensidig anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser.

Bruxelles I-forordningen er resultatet af et samtidigt revisionsarbejde vedrørende den tidligere gældende Bruxelles-konvention og Lugano-konventionen af 16. september 1988.

Med henblik på at opnå parallelitet mellem Lugano-konventionen og Bruxelles I-forordningen har Kommissionen fremsat forslag til Rådets afgørelse om at bemyndige Kommissionen til at indlede forhandlinger om en ny Lugano-konvention.

Kommissionens eksterne kompetence til at forhandle med tredjelande om en ny Lugano-konvention hviler på vedtagelsen af Bruxelles I-forordningen. Da retsgrundlaget for Bruxelles I-forordningen er EF-traktatens artikel 65, jf. artikel 61, litra c, deltog Danmark ikke i vedtagelsen af forordningen^{*}, der således ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, jf. protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til som bilag til Amsterdam-traktaten (forbeholdet vedr. retlige og indre anliggender).

* Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amster-

Da Fællesskabets kompetence er baseret på en forordning, som Danmark ikke deltager i, deltager Danmark heller ikke i vedtagelsen af Rådets afgørelse om bemyndigelse til Kommissionen.

Forhandlingsmandatet forventes vedtaget på Rådsmødet den 14. – 15. oktober 2002 eller på et senere rådsmøde.

2. Indhold

Forhandlingsmandatet bemyndiger Kommissionen til at indlede forhandlinger om en ny Lugano-konvention med et indhold, der – med de nødvendige tilpasninger – svarer til den ordning, der er fastlagt i Bruxelles I-forordningen. Herudover er der tilføjet bestemmelser om bl.a. forholdet til fællesskabsretten og de særlige forhold vedrørende Danmark.

Forhandlingsmandatet lægger op til, at kandidatlande, der har indledt forhandlinger om medlemskab af Den Europæiske Union, herunder de tre lande, som har indgivet ansøgning om tiltrædelse af den gældende Lugano-konvention (Estland, Tjekkiet og Ungarn), skal inviteres til at deltage i forhandlingerne om den nye Lugano-konvention som observatører, ligesom muligheden for andre landes deltagelse som observatører vil blive overvejet.

Forhandlingsmandatet giver endvidere udtryk for enighed om, at der skal udarbejdes en forklarende rapport til den nye Lugano-konvention.

Det har imidlertid ikke været muligt at nå til enighed om, hvorvidt indgåelsen af en ny Lugano-konvention i det hele falder under Fællesskabets kompetence med den konsekvens, at konventionen skal indgås mellem Luganop-staterne på den ene side og Fællesskabet repræsenteret ved Kommissionen på den anden side, eller om konventionen vil udgøre en såkaldt blandet aftale med den konsekvens, at de enkelte EU-medlemsstater også skal tiltræde aftalen.

På den baggrund lægger formandskabet op til, at Rådet parallelt med åbningen af forhandlingerne forelægger dette spørgsmål for EF-domstolen. Samtidig afgiver Rådet, medlemsstaterne og Kommissionen en erklæring, hvorefter Kommissionens åbning af forhandlingerne er uden præjudice og ikke har nogen retlig betydning for afgørelsen af spørgsmålet om, hvorvidt der foreligger blandet eller eksklusiv fællesskabskompetence.

3. Europaparlamentet

damtraktaten, finder derfor anvendelse.

Forslaget er behandlet i henhold til proceduren i EF-traktatens artikel 300. Europaparlamentet høres derfor ikke over forslaget.

4. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været forelagt Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde i forbindelse med udvalgets møde den 27. maj 2002 og blev desuden drøftet på dette specialudvalgs møde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til Rådsbeslutning ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1, er forslaget til Rådets afgørelse om bemyndigelse af Kommissionen omfattet af det danske forbehold vedr. retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af beslutningen, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Danmarks tiltrædelse af en ny Lugano-konvention må til sin tid forventes at kunne ske ved bekendtgørelse, jf. herved § 15 i lov om EF-domskonventionen mv.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for Rådsmødet den 13. – 14. juni 2002.

Vedrørende: Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen til at indlede og føre forhandlinger med Haagerkonferencen om International Privatret om vilkårene og fremgangsmåderne for Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse.

Nyt notat.

1. Baggrund

Siden Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 har Rådet vedtaget en række retsakter på området for civilretligt samarbejde med hjemmel i Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF) afsnit IV.

Med vedtagelsen af disse retsakter har Fællesskabet opnået enekompetence til at forhandle og indgå aftaler med tredjelande på områder, der berører de vedtagne retsakter.

Under Haagerkonferencen om International Privatret, som alle EU-medlemslandene er medlemmer af, er der vedtaget en lang række konventioner på områder, der nu er reguleret i EU i henhold til TEF afsnit IV. Herudover forhandles der i øjeblikket om yderligere konventioner, der berører EU-retsakter vedtaget med hjemmel i TEF afsnit IV.

Som eksempel på en eksisterende konvention kan nævnes Haager-konventionen af 1996 om kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse samt om samarbejde vedrørende forældreansvar og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige, der berører den såkaldte Bruxelles II-forordning (forordning nr. 1347/2000/EF). Som eksempel på en kommende konvention kan nævnes de igangværende forhandlinger om en global domskonvention, der vil berøre den såkaldte Bruxelles I-forordning (forordning nr. 44/2001/EF).

Derudover forhandles konventioner under Haagerkonferencen, der også berører EU-retsakter vedtaget med hjemmel i andre dele af EF-traktaten. Som eksempel herpå kan nævnes de igangværende forhandlinger om en konvention om, hvilken lov, der skal anvendes på visse rettigheder med hensyn til værdipapirer, der besiddes via en mellemmand. Dette konventionsudkast berører blandt andet direktiv nr. 47/2002/EØS af 6. juni 2002 om finansiell sikkerhedsstillelse vedtaget med hjemmel i TEF artikel 95.

Fællesskabet er imidlertid ikke medlem af Haagerkonferencen. Dette indebærer, at Fællesskabets forhandlingsret ikke er hjemlet i reglerne om Haagerkonferencen, og at Fællesskabet som udgangspunkt ikke har mulighed for at tiltræde de konventioner, der udarbejdes inden for rammerne af Haagerkonferencen.

Rådet og Kommissionen afgav allerede på Haagerkonferencens 19. samling (den 21. – 22. juni 2001) en erklæring om, at det ville være til gensidig nytte, hvis Fællesskabet blev medlem af konferencen.

På den baggrund fremlagde Kommissionen den 24. januar 2002 en henstilling til Rådet om, at Rådet og Kommissionen sender et brev til det permanente bureau for Haagerkonferencen med anmodning om, at der indledes forhandlinger med henblik på Fællesskabets medlemskab af konferencen, at Kommissionen bemyndiges til at indlede og føre disse forhandlinger efter nærmere angivne forhandlingsdirektiver, og at der udpeges et særligt udvalg til at bistå Kommissionen.

Grundlaget for Fællesskabets ønske om medlemskab af Haagerkonferencen er behovet for fuldt ud at kunne udøve den enekompetence, der tilkommer Fællesskabet ved forhandlinger om internationale konventioner mv., der berører vedtagne EU-retsakter.

Danmark deltager i en række af de retsakter, der efter en konkret vurdering kan danne grundlag for Fællesskabets enekompetence. Dette gælder dog ikke retsakter, der er udstedt med hjemmel i TEF afsnit IV, idet Danmark på grund af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender ikke deltager i vedtagelsen heraf, og idet disse ikke er bindende for Danmark. Såfremt Fællesskabets enekompetence bygger på retsakter, der ikke er bindende for Danmark, vil Danmark ikke være omfattet af Fællesskabets kompetence, og Danmark vil i disse tilfælde fortsat handle på egen hånd i Haagerkonferencens regi.

Eftersom det konkrete forhandlingsmandat har til formål at sikre EU's tiltrædelse af Haagerkonferencen generelt, deltager Danmark i vedtagelsen. Det skal dog samtidigt bemærkes, at Danmark på grund af forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender i visse konkrete tilfælde ikke vil være omfattet af Fællesskabets kompetence til at forhandle en given konvention.

Rådets beslutning om bemyndigelse af Kommissionen forventes vedtaget på Rådsmødet den 14. – 15. oktober 2002.

2. Indhold

Forslaget til Rådsbeslutningen lægger op til, at der sendes brev til det permanente bureau for Haagerkonferencen for at underrette konferencen om Fællesskabets ønske om at indlede forhandlinger med henblik på Fællesskabets medlemskab af konferencen. I brevet anmodes Haagerkonferencen om at tage de nødvendige skridt med henblik på at åbne forhandlinger om Fællesskabets medlemskab, idet det anføres, at de modeller, der er udarbejdet med henblik på Fællesskabets tiltrædelse af andre internationale organisationer såsom WTO og FAO kan anvendes som udgangspunkt for forhandlingerne.

Det henstilles endvidere, at Rådet bemyndiger Kommissionen til på Fællesskabets vegne at forhandle med Haagerkonferencen og dens medlemsstater om vilkårene og fremgangsmåderne for Det Europæiske Fællesskabs tiltrædelse af konferencen i overensstemmelse med de vedlagte forhandlingsdirektiver. Disse fastsætter,

- at Det Europæiske Fællesskab bør opnå medlemsstatus under Haagerkonferencen med henblik på at Fællesskabet fuldt ud kan udøve sin eksterne kompetence på områder, hvor en sådan kompetence eksisterer,
- at det skal sikres, at Fællesskabets stemmewægt er den samme som den, der tilkommer de medlemsstater, der er bundet af de Fællesskabsretsakter, som den eksterne kompetence hviler på,
- at forhandlinger om Fællesskabets eventuelle finansielle bidrag til Haagerkonferencen skal tage udgangspunkt i, at alle medlemsstater i Det Europæiske Fællesskab yder finansielle bidrag til Haagerkonferencen, og at Fællesskabet handler på vegne af sine medlemsstater. Det skal derfor undersøges, om Fællesskabets tiltrædelse og medlemskab i sig selv medfører specifikke udgifter for Haagerkonferencen. Hvis dette er tilfældet, skal Fællesskabet overveje, om der kan ydes et bidrag,
- at medlemskabet skal indebære, at Fællesskabet kan tiltræde alle fremtidige konventioner, og at mulighederne for tiltrædelse af eksisterende konventioner skal undersøges. I begge tilfælde dog alene, såfremt Fællesskabet er enekompetent, og
- at der skal indsættes formelle bestemmelser om Fællesskabets medlemskab i det omfang det er nødvendigt, og i overensstemmelse med international praksis. Statutten for FAO skal tjene som model for forhandlingerne, ligesom denne stats definition af en regional organisation for økonomisk integration kan foreslås.

3. Europaparlamentet

Forslaget er behandlet i henhold til proceduren i EF-traktatens artikel 300. Europaparlamentet hører derfor ikke over forslaget.

4. Høring

Forslaget har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen blev drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til Rådsbeslutning ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Vedtagelsen af forhandlingsmandatet har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Vedrørende: Rådets afgørelse om en ordning for evaluering af, hvordan de internationale forpligtelser med hensyn til bekæmpelse af terrorisme udmøntes og efterleves i de enkelte medlemsstater

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

Ved fælles aktion, som blev vedtaget af Rådet den 5. december 1997, blev der indført en ordning for evaluering af, hvordan de internationale forpligtelser med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet udmøntes og efterleves i de enkelte medlemsstater.

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 besluttede Rådet, at der skulle udarbejdes en forenklet udgave af den evalueringsordning, der er fastlagt i den fælles aktion af 5. december 1997 med henblik på at evaluere de nationale foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme.

På denne baggrund har det spanske formandskab fremsat forslag til en rådsafgørelse om indførelse af en ordning for evaluering af de nationale retsregler om bekæmpelse af terrorisme og gennemførelsen heraf.

Forslaget er fremsat under henvisning til TEU artikel 29 om politisamarbejde og retligt samarbejde i kriminalsager.

Retsgrundlaget for forslaget er TEU artikel 34, stk. 2, litra c.

Forslaget vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14.-15. oktober 2002 med henblik på opnåelse af politisk enighed.

2. Indhold.

Forslaget indebærer, at der skal sammensættes en række evalueringshold bestående af nationale eksperter. Evalueringsholdene skal på baggrund af medlemsstaternes besvarelse af spørgeskemaer og evalueringsbesøg i de enkelte medlemsstater udarbejde evalueringsrapporter, der knytter sig til nærmere fastlagte evalueringsemner vedrørende de nationale retsregler om bekæmpelse af terrorisme og gennemførelsen heraf. Rådet og Europa-Parlamentet skal årligt orienteres om evalueringerne.

Forslagets artikel 1 omhandler indførelsen af en evalueringsordning. Det følger af stk. 1, at der er tale om regler om en ordning for peer-evaluering af de nationale *foranstaltninger til bekæmpelse af terrorisme* inden for rammerne af medlemsstaternes internationale samarbejde. Videre følger det af stk. 2, at alle medlemsstaterne skal forpligte sig til at sørge for, at deres nationale myndigheder samarbejder fuldt ud med de evalueringshold, der skal sammensættes i medfør af afgørelsen. Samarbejdet skal ske under overholdelse af de lovbestemmelser og etiske regler, der gælder i de enkelte medlemsstater.

Forslagets artikel 2 omhandler evalueringsemnerne. Det følger af stk. 1, at emnerne for evaluering samt rækkefølgen, hvori medlemsstaterne skal evalueres, fastlægges af Artikel 36-Udvalget efter forslag fra formandskabet. På baggrund af det evalueringsemne, der er valgt, besluttet det, hvem der skal foretage evalueringen, herunder om den i givet fald skal foretages af Artikel 36-Udvalget. *Artikel 36-Udvalget fastlægger hyppigheden af de enkelte evalueringsrunder.* Ifølge stk. 2 forestår formandskabet, navnlig gennem nationale eksperter, der er udstationer i Rådet til formålet, forberedelsen af evalueringen. Rådets Generalsekretariat bistår formandskabet, ligesom Kommissionen fuldt ud tilknyttes arbejdet. Ifølge stk. 3 *bør første evalueringsrunde være afsluttet i midten af 2003.*

Forslagets artikel 3 omhandler udpegelse af de nationale eksperter, der skal indgå i de enkelte evalueringshold.

Forslagets artikel 4 omhandler sammensætningen af evalueringsholdene. Det fremgår heraf, at hvert hold skal bestå af to eksperter, der ikke må være statsborgere i den medlemsstat, der skal evalueres. Det fremgår endvidere, at evalueringsholdene bistås i alle sine opgaver af Generalsekretariatet for Rådet.

Forslagets artikel 5 omhandler udarbejdelse af et spørgeskema. Det fremgår heraf, at formandskabet med bistand fra Rådets Generalsekretariat og *Kommissionen* skal udarbejde et spørgeskema inden for det præcise emne, der fastlægges efter artikel 2, stk. 1, til brug for evalueringen af samtlige medlemsstater. Spørgeskemaet skal forelægges Artikel 36-Udvalget eller den til formålet nedsat arbejdsgruppe. Medlemsstaterne skal besvare spørgeskemaet så vidt muligt inden for en måned og i øvrigt vedlægge alle relevante bilag.

Forslagets artikel 6 omhandler evalueringsbesøg. Det følger af bestemmelsen, at evalueringsholdet, *såfremt det finder det hensigtsmæssigt*, skal aflægge besøg i den medlemsstat, der er under evaluering, inden for *seks uger* efter spørgeskemaet er besvaret. Under *et eventuelt* evalueringsbesøg *kan* evalueringsholdet mødes med de politiske myndigheder, forvaltningsmyndigheder, politi- eller toldmyndigheder, retsmyndigheder eller andre relevante myndigheder.

Forslagets artikel 7 omhandler udarbejdelse af et udkast til rapport. Det fremgår heraf, at evalueringsholdet senest 14 *efter modtagelsen af svaret på spørgeskemaet eller* efter det i artikel 6 omtalte besøg skal udarbejde et *kortfattet* udkast til en rapport. Herefter skal den evaluerede medlemsstat have lejlighed til at afgive en udtalelse på baggrund af rapporten inden for en frist på *seks uger*. Hvis evalueringsholdet finder det nødvendigt, tilpasses rapporten den evaluerede medlemsstats bemærkninger.

Forslagets artikel 8 omhandler behandling og vedtagelse af rapporten. Det fremgår af stk. 1, at formandskabet skal sende udkastet til rapport som fortroligt dokument til Artikel 36-Udvalget eller den særligt nedsatte arbejdsgruppe. I det omfang den evaluerede medlemsstats bemærkninger til rapporten ikke er inkorporeret i rapporten, skal disse vedlægges denne. Herefter behandles rapporten på et møde i Artikel 36-Udvalget eller den særlige arbejdsgruppe, hvori evalueringsholdet deltager. Artikel 36-Udvalget eller arbejdsgruppen vedtager sine konklusioner ved konsensus, jf. stk. 2.

Ifølge stk. 3 skal formandskabet, *når en hel evalueringsrunde er afsluttet*, orientere Rådet om resultatet af evalueringerne. Rådet kan på denne baggrund rette henstillinger til den berørte medlemsstat og opfordre denne til at underrette Rådet om de fremskridt, der gøres, inden for en af Rådet fastsat frist.

Ifølge stk. 4 skal formandskabet ligeledes *ved afslutningen af en evalueringsrunde* orientere Europa-Parlamentet om gennemførelsen af evalueringsordningen.

Forslagets artikel 9 omhandler tavshedspligt. Det følger bl.a. af bestemmelsen, at evalueringsrapporterne som udgangspunkt er fortrolige.

Forslagets artikel 10 bestemmer, at Rådet skal evaluere rådsafgørelsens bestemmelser og anvendelsesområde, senest når alle medlemsstater har været igennem deres første evaluering.

Forslagets artikel 11 indeholder bestemmelse om ikrafttræden og offentliggørelse i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet er i den forbindelse fremkommet med en række ændringsforslag – i det væsentligste af mere redaktionel karakter.

4. Høring.

Forslaget til rådets afgørelse tillige med et grundnotat herom har været sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, Rigspolitechefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Politidirektøren i København, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Dansk Told- og Skatteforbund, Statsministeriet, Udenrigsministeriet og Økonomi- og Erhvervsministeriet.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser, og sagen ses i øvrigt ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Forslaget til Rådets afgørelse blev tillige med et grundnotat herom oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 23. august 2002. Et aktuelt notat om forslaget blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 30. maj 2002 forud for rådsmødet den 13.- 14. juni 2002. Forslaget var imidlertid ikke på den endelige dagsorden for dette rådsmøde.

Vedrørende: Rådskonklusioner vedrørende elektronisk udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Efter artikel 29 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) skal Rådet fremme samarbejdet om bekæmpelse af blandt andet terrorisme og organiseret kriminalitet gennem et tættere samarbejde mellem medlemsstaternes politimyndigheder.

Det følger desuden af TEU artikel 30, stk. 1, litra a, at Rådet skal fremme det operative politisamarbejde mellem medlemsstaternes kompetente myndigheder vedrørende forebyggelse, afsløring og efterforskning af kriminelle handlinger.

En handlingsplan for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed, herunder afsnit VI i TEU, blev godkendt på Det Europæiske Råds møde i Wien den 11. – 12. december 1998.

Handlingsplanens pkt. 48 fastslår, at man inden 5 år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden skal fremme de generelle tiltag og det operative samarbejde mellem de kompetente myndigheder, herunder politi og andre særlige retshåndhævende myndigheder, vedrørende forebyggelse, afsløring og efterforskning af kriminelle handlinger.

Handlingsplanens pkt. 44, litra c, fremhæver således, at der bør ske en styrkelse af det tekniske politisamarbejde. Endvidere fremhæver handlingsplanens pkt. 49, litra a, nr. vii, at man bør undersøge muligheden for inden for Europols rammer at indføre et system til elektronisk udveksling af fingeraftryk mellem medlemsstaterne.

Rådet har ved resolution af 9. juni 1997 om udveksling af dna-analyseresultater og resolution af 25. juni 2001 om anvendelse af DNA-teknologi og udveksling af DNA-analyseresultater understreget, at der er behov for at overveje muligheden for elektronisk overførsel for at lette udvekslingen af dna-analyseresultater.

Endelig fremgår det af artikel 39 i Schengen-konventionen, at medlemsstaternes politimyndigheder yder hinanden bistand med henblik på at forebygge og opklare strafbare handlinger.

På den baggrund har det danske formandskab fremlagt et udkast til rådskonklusioner med henblik på, at Rådet anerkender behovet for, at man i EU-regi overvejer at vedtage en bindende rets-

akt vedrørende elektronisk udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.

Udkastet til rådskonklusioner vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Udkastet til rådskonklusioner fremhæver nødvendigheden af, at det overvejes at vedtage en bindende retsakt vedrørende elektronisk udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder.

Det fremgår af udkastet, at den elektroniske udveksling af oplysninger bør finde sted inden for rammerne af samarbejdet mellem medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder til efterforskningsformål.

Endvidere understreges det i udkastet, at man bør undersøge det mulige grundlag for en sådan retsakt, herunder afklare de retlige, tekniske, finansielle og operative aspekter.

Endelig fremhæves det, at en sådan undersøgelse bør overveje behovet for centrale, nationale kontaktpunkter og muligheden for at basere et sådan system på eksisterende retlige og tekniske regimer.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til rådskonklusioner har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Udkastet til rådskonklusioner har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rådskonklusioner ses ikke at berøre subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Udkastet til rådskonklusioner ses ikke i sig selv at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rådskonklusioner har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg eller Folketingets Europaudvalg.

Forslaget til rådsresolution om anvendelse af DNA-teknologi og udveksling af DNA-analyseresultater blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) samt mødet i Det Blandede Udvalg med Norge og Island på ministerniveau den 28. – 29. maj 2001. Aktuelle notater blev oversendt den 15. maj 2001.

Vedrørende: Rådets afgørelse om indledning af forhandlinger om videregivelse af personoplysninger fra Europol til Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det følger af Europol-konventionens artikel 42, stk. 2, 1. pkt., at Europol, i det omfang det er nødvendigt for at kunne gennemføre de opgaver, der er pålagt Europol i henhold til konventionens artikel 3, kan oprette og opretholde forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Rådet vedtog den 3. november 1998 en afgørelse, der fastsætter nærmere regler for Europols forbindelser med tredjelande og eksterne organisationer.

Det fremgår af artikel 2, stk. 2, i rådsafgørelsen, at Rådet med enstemmighed beslutter, hvilke tredjelande og eksterne organisationer der skal indledes forhandlinger med.

Det fremgår endvidere af artikel 2, stk. 3, at Europols direktør efter at have konsulteret Styrelsesrådet og efter Rådets godkendelse kan indlede forhandlinger om aftaler med tredjelande og eksterne organisationer. Sådanne aftaler kan først indgås, efter at Rådet med enstemmighed har godkendt disse.

Rådet har desuden ved to rådsafgørelser af henholdsvis 3. november 1998 og 12. marts 1999 fastsat nærmere regler for Europols videregivelse af personlige oplysninger til tredjelande og eksterne organisationer samt for Europols modtagelse af information fra tredjeparter.

Ved Rådets afgørelse af 27. marts 2000 blev Europols direktør bemyndiget til at indlede forhandlinger om samarbejde mellem Europol og en række tredjelande og internationale organisationer, herunder Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien.

Rådets afgørelse angiver de nærmere betingelser for denne bemyndigelse, herunder at eventuelle bestemmelser i aftalerne om udveksling af oplysninger skal være i overensstemmelse med reglerne i Europol-konventionen og gennemførelsesbestemmelserne i tilknytning hertil.

For så vidt angår udvekslingen af personoplysninger er det i rådsafgørelsen fastsat, at forhandling med tredjelande og eksterne organisationer herom først kan påbegyndes, når Rådet med enstemmighed på grundlag af en rapport fra Europol og efter høring af Styrelsesrådet og Den Fælles Kontrolinstans, har konstateret, at der ikke er hindringer for at påbegynde sådanne forhandlinger.

Det følger af Rådets afgørelse af 12. marts 1999 om regler for videregivelse af personlige oplysninger fra Europol til tredjelande og eksterne organisationer, at Rådet ved vurderingen af, om Europol bør indlede forhandlinger om videregivelse af personlige oplysninger i forhold til et tredjeland eller en ekstern organisation, skal tage lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i det pågældende tredjeland eller den pågældende eksterne organisation i betragtning.

I en rådserklæring, der blev opnået enighed om i forbindelse med vedtagelsen af Rådets afgørelse af 27. marts 2000 om indledning af forhandlinger mellem Europol og tredjelande samt eksterne organisationer, opfordres Europol til at udarbejde og forelægge rapporter for Rådet om lovgivningen og den administrative praksis vedrørende databeskyttelse i de tredjelande og eksterne organisationer, der er nævnt i rådsafgørelsen.

På denne baggrund har Europol nu udarbejdet rapporter vedrørende lovgivningen og den administrative praksis i Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien med henblik på, at Rådet kan tage stilling til, om der er noget til hinder for at indlede forhandlinger med Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien vedrørende Europols videregivelse af personoplysninger til disse lande. Rapporterne er tiltrådt af Europols Styrelsesråd og af Den Fælles Kontrolinstans.

Rapporterne forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på Rådets vedtagelse af en afgørelse om indledning af forhandlinger om videregivelse af personoplysninger fra Europol til Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien.

Det bemærkes, at Rådet tidligere har truffet tilsvarende afgørelse for så vidt angår, Interpol, Norge, Island, Polen, Ungarn, Tjekkiet, Estland, Slovenien og Schweiz.

2. Indhold.

Rapporterne indeholder en beskrivelse af de for Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien relevante regler vedrørende databeskyttelse, ligesom de nævnte landes administrative praksis er beskrevet. Endvidere sammenholdes de pågældende landes nationale regler og praksis med de databeskyttelsesprincipper, der gælder for Europols virksomhed.

Det konkluderes, at nationale regler og administrativ praksis i Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien er af en sådan karakter, at Rådet anbefales at træffe afgørelse om, at forhandling om videregivelse af personoplysninger fra Europol til disse lande kan påbegyndes.

Samtidig understreges det, at en aftale mellem Europol og Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien om videregivelse af personoplysninger fra Europol til disse lande må indeholde passende sikkerhedsforanstaltninger vedrørende brugen af disse data. Det er især vigtigt, at det af aftalen klart fremgår, at oplysninger ikke kan videregives til tredjelande.

Det følger af Europol-konventionen, at hvis Europol har modtaget personoplysninger fra et medlemsland, må Europol kun videregive oplysningerne til tredjelande som Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien, hvis det pågældende medlemsland giver sit samtykke hertil.

Rapporterne har som nævnt været forelagt for Den Fælles Kontrolinstans, der er nedsat i henhold til Europol-konventionen, og hvor Datatilsynet er repræsenteret. Den Fælles Kontrolinstans har i den forbindelse tiltrådt, at der ikke er noget til hinder for, at forhandling om videregivelse af personoplysninger fra Europol til Canada, Slovakiet, Litauen og Bulgarien kan påbegyndes.

3. Europa-Parlamentet.

Rapporterne har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der har ikke været foretaget høring i anledning af rapporterne.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg eller Europaudvalg.

Vedrørende: Rådets retsakt om ændring af vedtægten for Europol personale.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Den 26. juli 1995 blev konventionen af 26. juli 1995 om oprettelse af en europæisk politienhed (Europol-konventionen) vedtaget af Rådet og undertegnet af medlemslandene.

Konventionen, der er gennemført i dansk ret ved lov nr. 415 af 10. juni 1997, trådte i kraft den 1. oktober 1998, og Europol påbegyndte herefter sit virke den 1. juli 1999.

I medfør af artikel 30, stk. 3, i Europol-konventionen fastlægges de nærmere enkeltheder vedrørende Europol personale i en vedtægt, som vedtages af Rådet med enstemmighed efter udtalelse fra Europol Styrelsesråd og efter proceduren i afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Vedtægten for Europol personale (personalevedtægten) blev vedtaget ved Rådets retsakt af 3. december 1998 og trådte i kraft den 1. januar 2000. Personalevedtægten er efterfølgende ændret ved Rådets retsakter af henholdsvis 2. december 1999 og 15. marts 2001.

I henhold til Europol-konventionens artikel 29 ledes Europol af en direktør, der efter indstilling fra Europol Styrelsesråd udnævnes af Rådet for en periode på fire år. Direktørens første embedsperiode efter konventionens ikrafttræden er dog fastsat til fem år.

Direktøren bistås af vicedirektører, hvis antal fastsættes af Rådet. Vicedirektørerne udnævnes af Rådet for en periode på fire år, idet der dog er fastsat en særlig regel for den første embedsperiode, hvorefter embedsperioden for den vicedirektør, som står direkte under direktøren, er på fire år, mens den første embedsperiode for den/de øvrige vicedirektører er på tre år.

Europol direktør og fem vicedirektører blev udpeget ved rådsafgørelse af 29. april 1999 med virkning fra den dato, hvor Europol påbegyndte sit arbejde. Antallet af vicedirektører er siden nedbragt til fire.

Den første embedsperiode for Europol nuværende ledelse udløber i de kommende år, og i den anledning har Belgien, Luxembourg og Nederlandene fremsat et forslag til Rådets retsakt om ændring af vedtægten for Europol personale. Forslaget, der indeholder nærmere bestemmelser om udnævnelse af Europol direktør og vicedirektører samt vilkårene for udtrædelse af tjenesten

og disciplinære forhold, er fremsat med hjemmel i artikel 30, stk. 3, i Europol-konventionen og artikel 34, stk. 2, litra c, i TEU.

Forslaget vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på om muligt at opnå politisk enighed om forslaget.

2. Indhold.

Forslaget indebærer, at artikel 1, stk. 2, i personalevedtægten ændres, således at proceduren for udvælgelse af Europols direktør og vicedirektører, deres udtræden af tjenesten og disciplinære forhold fastsættes i et bilag til personalevedtægten.

Det omtalte bilag indeholder bestemmelser vedrørende udvælgelsesprocedure (artikel 1-12) og udtræden af tjenesten (artikel 13-18), herunder afskedigelse efter og uden ansøgning, fritagelse fra stillingen af tjenstlige grunde, fjernelse fra tjenesten og pensionering. Endvidere indeholder bilaget bestemmelser om disciplinærsager og klageadgang (artikel 19-34) samt særlige bestemmelser vedrørende Europols direktør.

Udvælgelsesprocedure.

Forslaget indebærer, at en ledig stilling som direktør eller vicedirektør ved Europol opslås i alle medlemsstater i EF-Tidende og andre medier, som sikrer, at man når ud til et bredt ansøgerfelt. Europol underretter også de nationale Europol-enheder om ledige stillinger som direktør eller vicedirektør, idet de kompetente nationale myndigheder er ansvarlige for, at alle organer og alt relevant personale får kendskab til den ledige stilling.

Ved enhver besættelse af ledige stillinger tages der hensyn til både interne og eksterne ansøgninger.

Styrelsesrådet nedsætter en udvælgelseskomité, der udarbejder en rapport med en liste over de udvalgte ansøgere, hvor de efter komitéens skøn er opstillet efter egnethed, idet komitéen træffer afgørelse med simpelt flertal. Rapporten sendes til Styrelsesrådet.

På grundlag af rapporten fra udvælgelseskomitéen udarbejder Styrelsesrådet en udtalelse i form af en liste over tre udvalgte ansøgere i rækkefølge efter egnethed. Udtalelsen vedtages med to tredjedele flertal. Formanden for Styrelsesrådet sender udtalelsen til Rådet, jf. artikel 29, stk. 1, i Europol-konventionen, hvorefter Rådet træffer afgørelse med enstemmighed.

Hvis direktørens eller vicedirektørens embedsperiode kan forlænges i henhold til artikel 29, stk. 1 og 2, i Europol-konventionen, kan Styrelsesrådet ved flertalsafgørelse beslutte at fravige ovennævnte procedure.

Udtræden af tjenesten.

Direktøren eller en vicedirektør for Europol kan udtræde af tjenesten ved afskedigelse efter ansøgning, afskedigelse uden ansøgning, fritagelse fra stillingen af tjenstlige grunde, fjernelse fra tjenesten, pensionering eller død. I et bilag til personalevedtægten fastsættes nærmere bestemmelser herom.

Ifølge forslaget kan direktøren eller en vicedirektør fritages fra stillingen af tjenstlige grunde ved afgørelse, der træffes af Rådet med to tredjedeles flertal efter udtalelse fra Styrelsesrådet og efter høring af den pågældende. En sådan fritagelse har ikke karakter af en disciplinær foranstaltning. En direktør, der fritages fra tjenesten, har ret til en månedlig godtgørelse frem til det tidspunkt, hvor hans embedsmandsperiode ophører.

Efter gennemførelsen af en disciplinærsag kan direktøren eller en vicedirektør fjernes fra tjenesten af disciplinære grunde, hvis den pågældende, forsætligt eller uagtsomt, groft har tilsidesat sine pligter. Afgørelse herom træffes af Rådet i henhold til artikel 29, stk. 6, i Europol-konventionen.

Disciplinærsager.

Forslaget indebærer, at der kan iværksættes disciplinære sanktioner over for direktøren eller en vicedirektør, der forsætligt eller uagtsomt undlader at opfylde de pligter, som påhviler den pågældende i henhold til Europol-konventionen eller personalevedtægten.

En sådan undladelse omfatter blandt andet tilfælde, hvor den pågældende forsætligt har afgivet urigtige oplysninger om sine faglige kvalifikationer, hvis de urigtige oplysninger har været afgørende for vedkommendes ansættelse.

De disciplinære sanktioner omfatter skriftlig advarsel, irrettesættelse, nedsættelse af den månedlige grundløn med højst 25 % i en periode på højst seks måneder og fjernelse fra tjenesten, i givet fald med reduktion eller frakendelse af retten til alderspension.

Ifølge forslaget opretter Styrelsesrådet et disciplinærråd, der forbereder Styrelsesrådets udtalelse om behovet for disciplinære sanktioner mod direktøren eller en vicedirektør. Udtalelsen forelægges for Rådet i henhold til artikel 29, stk. 6, i Europol-konventionen.

Styrelsesrådet kan dog på eget initiativ give en advarsel eller en irettesættelse til direktøren uden at have indhentet en udtalelse fra disciplinærrådet. Den pågældende skal forinden underrettes skriftligt og høres af Styrelsesrådet. Tilsvarende kan direktøren på eget initiativ give en advarsel eller en irettesættelse til en vicedirektør uden at have indhentet en udtalelse fra disciplinærrådet.

Der rejses sag for disciplinærrådet ved forelæggelse af en indberetning fra Styrelsesrådet, som angiver de forhold, der påklages, idet direktøren eller vicedirektøren gøres bekendt med indberetningen samt får mulighed for at udtale sig, indkalde vidner og give møde med en bisidder.

Styrelsesrådet kan imidlertid med to tredjedeles flertal beslutte straks at suspendere direktøren eller en vicedirektør, der påstås at have begået en alvorlig forseelse, hvad enten det drejer sig om et brud på en tjenesteforpligtelse eller en lovovertrædelse.

Hvis de forhold, der lægges den pågældende til last, efter disciplinærrådets opfattelse ikke er tilstrækkeligt belyst, kan der iværksættes en kontradiktorisk undersøgelse. Disciplinærrådet afgiver med stemmeflertal en begrundet udtalelse om sagen til Styrelsesrådet, der - efter høring af den pågældende direktør eller vicedirektør - beslutter, om der skal forelægges en udtalelse for Rådet i henhold til artikel 29, stk. 6, i Europol-konventionen.

Rådet beslutter med to tredjedeles flertal, om der skal anvendes disciplinære sanktioner, efter at den pågældende har haft lejlighed til at fremføre sine synspunkter for Rådet. Beslutningen skal begrundes.

Forslaget indebærer endvidere, at klager omfattet af personalevedtægten alene kan antages til påkendelse ved EF-Domstolen i medfør af artikel 93 i personalevedtægten, hvis der forinden er indbragt en klage for den myndighed, der har truffet den endelige afgørelse i sagen.

Særlige bestemmelser vedrørende direktøren.

Endelig indebærer forslaget, at spørgsmål om direktørens udøvelse af rettigheder i medfør af personalevedtægten kan forelægges for Styrelsesrådet til afgørelse, ligesom forslaget fastlægger bestemmelser for, hvem der udøver direktørens hverv i dennes fravær.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Høring.

Forslaget er den 28. august 2002 sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, Rigspolichefen, Det Kriminalpræventive Råd, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder og Dansk Told- og Skatteforbund. Justitsministeriet har endnu ikke modtaget høringssvar.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom forslaget ikke ses at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 12. juli 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 18. juli 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I forbindelse med det danske formandskab har Danmark fremsat et forslag til rammeafgørelse om bekæmpelse af bestikkelse i den private sektor.

Baggrunden for forslaget er blandt andet, at det følger af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999, at bestikkelse er et område af særlig relevans, når det gælder fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør strafbare handlinger i medlemsstaterne og straffene herfor.

Der findes en række internationale retsakter om bekæmpelse af bestikkelse. Rådet vedtog således den 26. maj 1997 en EU-konvention om bekæmpelse af bestikkelse, der involverer tjenestemænd ved De Europæiske Fællesskaber eller i Den Europæiske Unions medlemsstater. Endvidere har Europarådet vedtaget en strafferetskonvention om korruption, der blev åbnet for undertegnelse den 27. januar 1999. Herudover vedtog Rådet den 22. december 1998 en fælles aktion om bestikkelse i den private sektor.

Forslaget til rammeafgørelse om bestikkelse i den private sektor tager udgangspunkt i den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor, men går på en række punkter videre. Forslaget stiller således visse minimumskrav til medlemsstaternes strafferammer på området, ligesom forslaget forpligter medlemsstaterne til at sikre, at der kan træffes afgørelse om rettigedsfrakendelse i forbindelse med en dom for bestikkelse i den private sektor.

Forslaget er offentliggjort i EF-Tidende C 184/5 af 2. august 2002.

Udkastet til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på, at Rådet når til politisk enighed om rammeafgørelsen i sin helhed.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for udkastet til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, i Traktaten om den Europæiske Union (TEU).

Artikel 1 indeholder definitioner af visse udtryk i rammeafgørelsen.

Artikel 2 forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere aktiv og passiv bestikkelse i den private sektor.

For så vidt angår aktiv bestikkelse forpligtes medlemsstaterne til at kriminalisere forsætlig adfærd, der består i direkte eller gennem tredjemand at love, tilbyde eller yde en person, der i hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en virksomhed i den private sektor, en uberettiget fordel, uanset dennes art, for vedkommende selv eller for tredjemand, for at denne person i strid med sine pligter skal udføre eller undlade at udføre en handling.

For så vidt angår passiv bestikkelse forpligtes medlemsstaterne til at kriminalisere forsætlig adfærd, der består i direkte eller gennem tredjemand at anmode om eller modtage en uberettiget fordel, uanset dennes art, for sig selv eller tredjemand samt at tage imod et løfte herom, hvis man i en hvilken som helst egenskab leder eller arbejder for en virksomhed i den private sektor, for i strid med ens pligter at udføre eller undlade at udføre en handling.

Både i relation til aktiv og passiv bestikkelse er det forudsætning, at adfærden udøves som led i forretningsmæssige aktiviteter.

Det følger af artikel 3, at medlemsstaterne skal kriminalisere medvirken til de i artikel 2 nævnte lovovertrædelser.

Artikel 4, der indeholdt en forpligtelse for de medlemsstater, der endnu ikke har ratificeret bestikkelseskonventionen og Europarådets korruptionskonvention, til at ratificere disse konventioner senest et år efter rammeafgørelsens ikrafttræden, er udgået.

Efter artikel 5, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de i artikel 2 og 3 opregnede handlinger straffes med effektive, proportionale og afskrækkende sanktioner.

Efter artikel 5, stk. 2, skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at strafferammen for de i artikel 2 nævnte handlinger som minimum fastsættes til fængsel mellem 1 og 3 år.

Herudover skal medlemsstaterne efter artikel 5, stk. 3, træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på sikre, at der kan træffes afgørelse om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en dom for bestikkelse i den private sektor, hvis det udviste forhold begrundet en nærliggende fare for misbrug af den pågældendes stilling eller hverv.

Artikel 6 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres strafferetlige ansvarlige med hensyn

til de handlinger, der er omfattet af forslaget, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ, der handler på vegne af den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Efter forslagets artikel 7 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der over for juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionelle og virker afskrækkende, herunder bødestraf og andre sanktioner, som f.eks. retten til at modtage offentlige ydelser og tilskud samt forbud mod at udøve erhvervsaktivitet.

Artikel 8 indeholder bestemmelser om straffekompetence og forpligter blandt andet medlemsstaterne til at etablere straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået helt eller delvist på medlemsstatens territorium.

Artikel 9 indebærer, at den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor ophæves.

Herudover fastslås det i artikel 10, at medlemsstaterne senest to år efter rammeafgørelsens vedtagelse skal have gennemført de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgørelsen i national ret, mens det af artikel 11 fremgår, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

5. Høring.

Forslaget har været drøftet på møder i Justitsministeriets styregruppe vedrørende det danske EU-formandskab med deltagelse af blandt andet Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Forslaget er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International og Det Danske Center for Menneskerettigheder.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Med henblik på at gennemføre Europarådets strafferetskonvention af 27. januar 1999 om korruption og den fælles aktion af 22. december 1998 om bestikkelse i den private sektor i dansk ret blev straffelovens § 299, nr. 2, ved lov nr. 228 af 4. april 2000 om ændring af straffeloven (grov momssvig, EU-svig og bestikkelse af udenlandske tjenestemænd m.v.) ændret.

Efter straffelovens § 299, nr. 2, er det herefter strafbart ved varetagelse af en andens formueanliggende på pligtstridig måde at modtage, fordre eller lade sig tilsige gave eller anden fordel for sig selv eller andre (passiv bestikkelse). Det er endvidere strafbart at yde, love eller tilbyde en sådan gave eller anden fordel (aktiv bestikkelse). Overtrædelse af straffelovens § 299, nr. 2, straffes med bøde eller fængsel indtil 1 år og 6 måneder.

Pligten til at kriminalisere den adfærd, der er nævnt i artikel 2 i udkastet til rammeafgørelse, må på denne baggrund anses for opfyldt ved straffelovens § 299, nr. 2, ligesom forslagets bestemmelser om medvirken må anses for opfyldt i kraft af straffelovens § 23. Straffelovens § 299, nr. 2, opfylder endvidere forslagets betingelse om en strafferamme på mindst 1-3 års fængsel. Forslagets bestemmelser om rettighedsfrakendelse i forbindelse med en dom for bestikkelse i den private sektor må anses for opfyldt ved straffelovens § 79, stk. 2.

Herudover må forslagets bestemmelser om strafansvar for juridiske personer og straffekompetence anses for opfyldt ved straffelovens § 306, jf. § 25 samt straffelovens §§ 6-8.

På denne baggrund er det vurderingen, at udkastet til rammeafgørelse ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rammeafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 10. september 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 9. september 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om konfiskation af udbytte, redskaber og formuegoder fra strafbart forhold.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På Det Europæiske Råds møde i Wien i december 1998 godkendte Stats- og regeringscheferne en handlingsplan for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed.

Det fremgår af Wien-handlingsplanen, at man senest 5 år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden skal forbedre og, hvor det er nødvendigt, tilnærme nationale bestemmelser i forbindelse med beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold under hensyntagen til rettigheder tilhørende tredjemand i god tro.

Det fremhæves endvidere i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. – 16. oktober 1999, at hvidvaskning af penge er en meget central del af den organiserede kriminalitet, hvorfor Det Europæiske Råd blandt andet opfordrer til indbyrdes tilnærmelse af strafferetlige og strafprocessuelle regler vedrørende hvidvask af penge (f.eks. opsporing, indefrysning og konfiskation af midler).

Herudover følger det af henstilling nr. 19 i handlingsplanen ”Forebyggelse og bekæmpelse af organiseret kriminalitet: En EU-strategi for begyndelsen af det nye årtusind”, som blev godkendt af Rådet den 27. marts 2000, at det bør undersøges, om der er behov for et instrument, som åbner mulighed for i den strafferetlige, den civilretlige eller den skatteretlige lovgivning at mindske bevisbyrden med hensyn til oprindelsen af aktiver, der ejes af en person, som er dømt for en lovovertrædelse med relation til organiseret kriminalitet.

Konfiskation er blandt andet behandlet i Europarådets konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold samt i Rådets rammeafgørelse af 26. juni 2001 om hvidvaskning af penge, identifikation, opsporing, indefrysning eller beslaglæggelse og konfiskation af redskaber og udbytte af strafbart forhold.

Rammeafgørelsen af 26. juni 2001 forpligter blandt andet medlemsstaterne til ikke at tage eller opretholde forbehold over for artikel 2 i Europarådets konvention fra 1990, når det pågældende udbytte eller redskab stammer fra en lovovertrædelse, der kan medføre frihedsstraf på mere end 1 år.

Der er imidlertid fortsat en række medlemsstater, der ikke kan konfiskere udbytte af alle lovovertrædelser, der kan medføre en frihedsstraf på mere end 1 år. Herudover forpligter de eksisterende instrumenter på området ikke medlemsstaterne til at lette bevisbyrden med hensyn til oprindelsen af aktiver, der ejes af en person, som er dømt for en lovovertrædelse med relation til organiseret kriminalitet.

På denne baggrund har Danmark i forbindelse med det danske formandskab fremsat et forslag til rammeafgørelse om konfiskation af udbytte, redskaber og formuegoder fra strafbart forhold.

Forslaget er offentliggjort i EF-Tidende C 184/3 af 2. august 2002.

Udkastet til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på politisk enighed om udkastets artikel 1 og 2. Herudover vil der blive lagt op til en principiel drøftelse af udkastets artikel 3 og 3a.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra c), og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Artikel 1 indeholder definitioner af visse udtryk i rammeafgørelsen. Definitionerne svarer til de definitioner, der er indeholdt i Europarådets konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold

Artikel 2 forpligter medlemsstaterne til at sikre, at det er muligt helt eller delvist at konfiskere redskaber og udbytte, der stammer fra lovovertrædelser, der kan straffes med frihedsstraf af mere end 1 års varighed, eller formuegoder, hvis værdi svarer til en sådant udbytte. Artikel 2, stk. 2, giver medlemsstaterne mulighed for at anvende andre procedure end strafferetlige procedurer

Artikel 3 indeholder bestemmelser om udvidet adgang til konfiskation.

Artikel 3, stk. 1, forpligter medlemsstaterne til at sikre, at der kan ske hel eller delvis konfiskation af formuegoder, der tilhører en person, som findes skyldig i en strafbar handling, herunder formuegoder, der ikke stammer fra den strafbare handling, som vedkommende findes skyldig i. Det er en betingelse, at den strafbare handling, som den pågældende findes skyldig i, er af en sådan karakter, at den kan give betydeligt udbytte, og at den kan straffes med fængsel indtil 6 år eller mere. Herudover er det en betingelse, at en national domstol på grundlag af oplysninger fra anklagemyndigheden konkluderer, at det er sandsynligt, at den pågældende også har begået en

eller flere kriminelle handlinger, der kan give betydeligt udbytte, og at den pågældende som følge heraf ejer formuegoder, der er erhvervet ulovligt eller for ulovlige midler.

Efter artikel 3, stk. 2, forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at der under de betingelser, som er nævnt i stk. 1, kan ske hel eller delvis konfiskation af formuegoder, som lovovertræders ægtefælle eller samlever har erhvervet. Efter bestemmelsen kan medlemsstaterne undtage tilfælde, hvor formuegodet er erhvervet mere end 3 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskationen, samt tilfælde hvor ægteskabet eller samlivsforholdet ikke bestod på tidspunktet for erhvervelsen.

Artikel 3, stk. 3, forpligter medlemsstaterne til at sikre, at der under de betingelser, som er nævnt i stk. 1, kan ske hel eller delvis konfiskation af formuegoder, der er overdraget til en juridisk person, som lovovertræderen alene eller sammen med sine nærmeste har bestemmende indflydelse på. Tilsvarende gælder, hvis lovovertræderen oppebærer en betydelig del af den juridiske persons indtægter. Efter bestemmelsen kan medlemsstaterne undtage tilfælde, hvor formuegodet er overdraget til den juridiske person mere end 3 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskationen.

Ifølge artikel 3, stk. 4, kan konfiskation efter artikel 3, stk. 1-3, ikke ske, hvis lovovertræderen sandsynliggør, at et formuegode er erhvervet på lovlig måde eller for lovligt erhvervede midler. Medlemsstaterne forpligtes i den forbindelse til at sikre, at lovovertræderen under strafforfølgningen har adgang til at fremlægge oplysninger vedrørende erhvervelsen af et formuegode.

Artikel 3, stk. 5, forpligter medlemsstaterne til at sikre, at der i stedet for konfiskation af bestemte formuegoder kan konfiskeres et beløb, der helt eller delvist svarer til formuegodets værdi.

Ifølge artikel 3a skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre tredjemands rettigheder i relation til konfiskation efter artikel 2 og 3.

I artikel 4 fastslås det, at medlemsstaterne senest 2 år efter datoen for rammeafgørelsens vedtagelse skal have gennemført de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme rammeafgørelsen, mens det af artikel 5 fremgår, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002

5. Høring.

Forslaget har været drøftet på møder i Justitsministeriets styregruppe vedrørende det danske EU-formandskab med deltagelse af blandt andet Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Forslaget er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International samt Det Danske Center for Menneskerettigheder.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Efter straffelovens § 75, stk. 1, kan udbyttet ved en strafbar handling eller beløb svarende hertil helt eller delvist konfiskeres. Savnes der fornødent grundlag for at fastslå beløbets størrelse, kan der konfiskeres et beløb, som skønnes at svare til det indvundne udbytte.

Herudover følger det af straffelovens § 75, stk. 2, at såfremt det må anses for påkrævet for at forebygge yderligere lovovertrædelser, eller særlige omstændigheder i øvrigt taler herfor, kan der ske konfiskation af genstande, der har været brugt eller er bestemt til at bruges ved en strafbar handling. Efter bestemmelsen kan der under samme betingelser endvidere ske konfiskation af genstande, der er frembragt ved en strafbar handling, samt af genstande med hvilke der i øvrigt er begået en strafbar handling.

I forlængelse heraf følger det af straffelovens § 75, stk. 3, at der i stedet for konfiskation af de i stk. 2 nævnte genstande kan konfiskeres et beløb svarende til genstandenes værdi eller en del heraf.

Straffelovens § 76a giver mulighed for hel eller delvis konfiskation af formuegoder (f.eks. biler, både og ejendomme), der tilhører en person, der har begået en strafbar handling, når en række nærmere angivne betingelser er opfyldt. Det er ved konfiskation efter straffelovens § 76a – i modsætning til konfiskation efter straffelovens § 75 – ikke et krav, at anklagemyndigheden kan identificere den konkrete lovovertrædelse, som har gjort det muligt at erhverve det pågældende formuegode.

Efter straffelovens § 76a, stk. 1, kan der således foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder, der tilhører en person, som findes skyldig i en strafbar handling, når handlingen er af en sådan karakter, at den kan give betydeligt udbytte, og den efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover eller er en overtrædelse af straffelovens § 286, stk. 1.

Ifølge straffelovens § 76a, stk. 2, kan der ligeledes under betingelser som nævnt i stk. 1 foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder, som den pågældendes ægtefælle eller samlever har erhvervet, medmindre formuegodet er erhvervet mere end 5 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskation efter stk. 1, eller ægteskabet eller samlivsforholdet ikke bestod på tidspunktet for erhvervelsen.

Det følger endvidere af straffelovens § 76a, stk. 3, at der under betingelser som nævnt i stk. 1 kan foretages hel eller delvis konfiskation af formuegoder overdraget til en juridisk person, som den pågældende alene eller sammen med sine nærmeste har en bestemmende indflydelse på. Det samme gælder, hvis den pågældende oppebærer en betydelig del af den juridiske persons indtægter. Konfiskation kan dog ikke ske, hvis formuegodet er overdraget til den juridiske person mere end 5 år før den strafbare handling, som danner grundlag for konfiskation efter stk. 1.

Efter straffelovens § 76a, stk. 4, kan konfiskation efter stk. 1-3 ikke ske, hvis den pågældende sandsynliggør, at et formuegode er erhvervet på lovlig måde eller for lovligt erhvervede midler.

Endelig følger det af straffelovens § 76a, stk. 5, at der i stedet for konfiskation af bestemte formuegoder efter stk. 1-3 kan konfiskeres et beløb svarende til deres værdi eller en del heraf.

Forpligtelsen til helt eller delvist at kunne konfiskere midler omfattet af forslagets artikel 2 må anses for opfyldt ved straffelovens § 75, ligesom forpligtelsen indeholdt i forslagets artikel 3 om udvidet adgang til konfiskation må anses for opfyldt ved straffelovens § 76a.

På denne baggrund er det vurderingen, at udkastet til rammeafgørelse ikke har lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Forslaget til rammeafgørelse tillige med et grundnotat herom blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 10. september 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 9. september 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for bl.a. at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal bl.a. nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurerne for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 33, 36 og 37, der har følgende indhold:

”33. En øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme vil sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne lette samarbejdet mellem myndighederne og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd støtter derfor princippet om gensidig anerkendelse, der efter dets mening bør være hjørnestenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civilretlige og det strafferetlige område. Princippet bør gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.”

”36. Princippet om gensidig anerkendelse bør også gælde kendelser, der afsiges under straffesagens forberedelse, især når de giver de kompetente myndigheder mulighed for hurtigt at sikre bevismateriale og beslaglægge aktiver, der let kan flyttes; bevismateriale, der på lovlig vis er indsamlet af myndighederne i en medlemsstat, bør kunne fremlægges for domstolene i de øvrige medlemsstater under hensyn til de dér gældende regler.”

”37. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. I forbindelse med dette program bør der også sættes et arbejde i gang med hensyn til et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstandards for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes grundlæggende retsprincipper.”

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Pkt. 3.2. i programmet har følgende ordlyd:

”Mål: Sikre inddrivelse af bødestrafte, som en medlemsstat har idømt fysiske eller juridiske personer, i en anden medlemsstat. Man bør i den forbindelse være opmærksom på bestemmelserne herom i konventionen af 13. november 1991 mellem De Europæiske Fællesskabers medlemsstater om gennemførelse af udenlandske afgørelser på det strafferetlige område.

Foranstaltning nr. 18: Udarbejdelse af et instrument, der gør det muligt for bopælsstaten at sikre inddrivelse af bødestrafte, som en fysisk eller juridisk person er blevet idømt i en anden medlemsstat. I dette instrument vil der kunne fastlægges bestemmelser om automatisk inddrivelse af bøder, der er idømt for lovovertrædelser, eller eventuelt forenklet godkendelsesprocedure. Instrumentet bør i videst muligt omfang indeholde bestemmelser om den procedure, der skal følges i tilfælde af manglende betaling. Der skal under drøftelserne tages hensyn til forskellene mellem EU's medlemsstater for så vidt angår juridiske personers ansvar.”

På denne baggrund har Frankrig, Sverige og Storbritannien fremsat et forslag til en rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte.

Udkastet til rammeafgørelse om anvendelse af princippet om gensidig anerkendelse på bødestrafte var ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civil beskyttelse) den 13. – 14. juni 2002.

Udkastet til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på, at Rådet når til politisk enighed om rammeafgørelsen i sin helhed.

2. Indhold

Forslaget, der er udarbejdet med hjemmel i artikel 31, litra a, og artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), indebærer, at bødeafgørelser truffet i en medlemsstat (domsstaten) som udgangspunkt skal anerkendes af den medlemsstat, der skal gennemføre afgørelsen (fuldbyrdsstaten), uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Forslaget bygger på den forenklede procedure for eksekvatur, som er fastlagt i Rådets forordning af 1. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I – forordningen).

Forslagets artikel 1 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen.

En ”dom” omfatter en endelig afgørelse, hvorved en fysisk eller juridisk person pålægges en bøde,

hvad enten afgørelsen er truffet af en domstol eller af en administrativ myndighed i forbindelse med overtrædelse af strafferetlige regler, hvis afgørelsen i øvrigt kan indbringes for en domstol med kompetence i straffesager. *Herudover omfatter definitionen af en ”dom” en endelig afgørelse, hvorved en fysisk eller juridisk person pålægges en bøde af en administrativ myndighed for overtrædelse af administrative regler, hvis afgørelsen kan indbringes for en domstol med kompetence i straffesager. Endelig er en afgørelse vedrørende administrative forseelser omfattet af definitionen ”dom”, når afgørelsen er truffet af en domstol med kompetence i straffesager.*

”Bødestraf” defineres som en forpligtelse til at betale et fastsat beløb, herunder erstatning til ofre, der pålægges i forbindelse med en straffesag, og sagsomkostninger. Begrebet omfatter ikke afgørelser om konfiskation eller afgørelser, der kan gennemføres i medfør af Rådets forordning af 1. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I – forordningen).

”Domsstaten” er den medlemsstat, der har truffet en afgørelse om en bødestraf, mens ”fuldbyrdsstaten” er den medlemsstat, der skal fuldbyrde afgørelsen (inddrive bøden).

Efter artikel 1a skal medlemsstaterne meddele Rådssekretariatet, *hvilke nationale myndigheder der er kompetente til at handle i medfør af rammeafgørelsen.*

Artikel 2 indebærer, at en dom ledsaget af et certifikat kan sendes til en medlemsstat, hvor den domfældte efter det oplyste har aktiver, indtægt, opholder sig eller - for juridiske personers vedkommende - har hjemsted. Certifikatet, som er optrykt som bilag til afgørelsen, skal være under-

skrevet og dets indhold bekræftet af de kompetente myndigheder i domsstaten. Afgørelsen kan sendes direkte til de kompetente myndigheder i fuldbyrdesstaten.

Efter artikel 3 skal en dom, der er fremsendt i overensstemmelse med artikel 2, anerkendes af fuldbyrdesstatens kompetente myndigheder uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse.

Formuleringen af bestemmelsen svarer til de relevante bestemmelser i Bruxelles I-forordningen.

Fuldbyrdesstaten kan dog afslå anerkendelse og gennemførelse, hvis der i medfør af artikel 4 er grundlag for at afslå fuldbyrdelsen, jf. nedenfor.

Artikel 4 omhandler de tilfælde, hvor fuldbyrdesstaten kan afslå fuldbyrdelse. Det gælder for det første i tilfælde, hvor det i artikel 2 nævnte certifikat ikke er udarbejdet, hvis certifikatet ikke er korrekt udfyldt, eller hvis oplysningerne i certifikatet er åbenlyst forkerte. Dernæst kan fuldbyrdesstaten afslå fuldbyrdelsen, hvis det fastlægges, at den pågældende fysiske eller juridiske person allerede i fuldbyrdesstaten eller i et tredje land, herunder en tredje medlemsstat, er dømt for den samme forbrydelse, som dommen vedrører, og dommen allerede er fuldbyrdet. Fuldbyrdesstaten kan endvidere afslå fuldbyrdelsen, hvis dommen vedrører forhold, der er begået på fuldbyrdesstatens eller en anden medlemsstats område, og forholdet ikke er strafbart efter fuldbyrdesstatens lovgivning, eller fuldbyrdelsen efter lovgivningen i fuldbyrdesstaten ikke er mulig på grund af forældelse. Herudover kan fuldbyrdesstaten afslå fuldbyrdelse, hvis dommen vedrører en person, der ifølge fuldbyrdesstaten er omfattet af strafferetlig immunitet. Desuden kan fuldbyrdelse afslås, hvis dommen vedrører en person, der efter fuldbyrdesstatens lovgivning er under den kriminelle lavalder. Endvidere kan fuldbyrdelse afslås, hvis dommen vedrører en person, der ikke var til stede ved domsafsigelsen, og ikke var behørigt varslet om sagen. Endvidere kan fuldbyrdelse afslås, hvis bødebæbet *ikke overstiger en bestemt beløbsgrænse, der endnu ikke er fastsat*.

En beslutning om ikke at fuldbyrde dommen skal træffes snarest muligt efter drøftelse med domsstaten og straks meddeles domsstaten.

Hvis et forhold ikke er begået på domsstatens territorium, kan fuldbyrdesstaten ifølge artikel 5 beslutte at nedsætte bøden til det bødemaksimum, der er gældende for forhold af samme karakter i den stat, hvor overtrædelsen er begået. Den kompetente myndighed i fuldbyrdesstaten kan om nødvendigt omregne bøden til fuldbyrdesstatens valuta til vekselkursen på det tidspunkt, da bødet blev idømt. Denne omregning vil alene være nødvendig i forhold til de EU-lande, der ikke har Euroen som national valuta, dvs. Danmark, Sverige og Storbritannien.

Artikel 6 indebærer, at det som hovedregel er fuldbyrdelsesstatens regler, der finder anvendelse på fuldbyrdelsen af dommen. Dette gælder dog ikke bøder, der pålægges en juridisk person, idet fuldbyrdelseslandet er forpligtet til at fuldbyrde dommen, selv om fuldbyrdelsesstaten ikke kan pålægge juridiske personer strafferetligt ansvar. Det gælder endvidere ikke i tilfælde af anvendelse af en forvandlingsstraf for bøden. Efter artikel 7 kan fuldbyrdelsesstaten således, hvis dommen ikke kan fuldbyrdes, som alternativ anvende frihedsstraf. Dette gælder imidlertid alene, hvis såvel domslandets som fuldbyrdelseslandets lovgivning giver mulighed herfor. Hvis der anvendes forvandlingsstraf, må denne straf ikke overstige den maksimumstraf, der er angivet i det fremsendte certifikat.

Artikel 8 vedrører amnesti, benådning samt fornyet prøvelse af dommen. Bestemmelsen indebærer, at *såvel domsstaten som fuldbyrdelsesstaten* kan træffe afgørelse om benådning og amnesti. *Alene domsstaten kan tage stilling til fornyet prøvelse af dommen.*

Efter artikel 9 skal fuldbyrdelsesstaten straks afslutte fuldbyrdelsen af dommen, hvis der fra domsstaten modtages underretning om en beslutning eller foranstaltning, der medfører, at dommen ikke længere kan fuldbyrdes, eller hvis anmodningen om fuldbyrdelse af andre grunde trækkes tilbage.

Artikel 10 medfører, at midlerne fra fuldbyrdelsen tilfalder *fuldbyrdelsesstaten, medmindre andet er aftalt mellem domsstaten og fuldbyrdelsesstaten.*

Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten skal efter artikel 11 straks underrette domsstaten, når fuldbyrdelsen er gennemført, eller når hele eller dele af dommen ikke kan fuldbyrdes.

Efter artikel 12 mister domsstaten retten til at fuldbyrde dommen, når den er fremsendt til fuldbyrdelsesstaten. Domsstaten overtager på ny retten til at fuldbyrde dommen, hvis fuldbyrdelseslandet afslår at fuldbyrde dommen, *træffer afgørelse om benådning* eller giver underretning om, at hele eller dele af dommen ikke er fuldbyrdet, eller anmodningen om fuldbyrdelse trækkes tilbage.

Artikel 13 – 17 vedrører en række praktiske spørgsmål, herunder sprog, omkostninger og ikrafttræden.

3. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har den 17. januar 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet i den forbindelse godkendt udkastet med enkelte ændringsforslag af hovedsagelig sproglig karakter.

4. Subsidiaritetsprincippet

Udkastet til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Høring

Forslaget har været sendt til høring hos følgende myndigheder og organisationer:

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Dansk Told- og Skatteforbund, Københavns Universitet og Århus Universitet.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Domstolsstyrelsen, Rigspolitichefen, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, Politidirektøren i København, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Advokatrådet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark og Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Københavns Byret har meddelt, at Københavns Byret ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget, Politidirektøren i København og Dommerfuldmægtigforeningen har meddelt, at man ikke har bemærkninger til forslaget mens, Rigspolitichefen har oplyst, at Rigspolitiet ikke har politifaglige bemærkninger til forslaget. Datatilsynet har bemærket, at forslaget i sin nuværende udformning ikke vurderes at have konsekvenser af databeskyttelsesretlig karakter. Det Danske Center for Menneskerettigheder har meddelt, at Centret desværre ikke har ressourcer til at efterkomme anmodningen om bemærkninger. Domstolsstyrelsen har bemærket, at gennemførelsen af en sådan rammeafgørelse formentlig vil medføre en stigning i antallet af sager om bødestraffe til fuldbyrdelse i Danmark, men at forsla-

get ikke i øvrigt giver Domstolsstyrelsen anledning til bemærkninger. Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet har bemærket, at statsadvokaten deltager i den arbejdsgruppe, der behandler forslaget, og at man derfor, og da arbejdsgruppens forhandlinger vedrører væsentlige ændringer af forslaget, vil undlade at kommentere forslaget på nuværende tidspunkt. Den Danske Dommerforening har anført, at en gennemførelse af forslaget vil nødvendiggøre betydelige og principielle ændringer af dansk lovgivning, og at foreningen for nærværende ikke finder i øvrigt at burde udtale sig om forslaget.

Rigsadvokaten har bemærket, at man under hensyn til de ændringer, der siden offentliggørelsen er sket i forslaget, alene har forholdt sig til de grundlæggende principper i forslaget. Rigsadvokaten har på den baggrund tilsluttet sig princippet i forslagets artikel 3 om umiddelbar anerkendelse og fuldbyrdelse af domme, men anført, at det efter Rigsadvokatens opfattelse imidlertid bør tilstræbes, at de i artikel 4 nævnte grunde til at undlade fuldbyrdelse i så vidt omfang som muligt sikrer, at princippet om dobbelt strafbarhed kan gøres gældende, og at det vil være muligt at afslå fuldbyrdelse under henvisning til grundlæggende retsprincipper.

Landsforeningen af beskikkede advokater har henledt opmærksomheden på, at hverken niveauet for bødestrafte, anvendelse af forvandlingsstraffe eller mulighed for at afsige udeblivelsesdomme er harmoniseret i de europæiske lande, hvorfor foreningen ikke kan tiltræde, at man opgiver de sikkerhedsgarantier, der p.t. findes i forbindelse med fuldbyrdelse af udenlandske domme.

Advokatrådet er enig i at udelukke fuldbyrdelse af bødestrafte under de omstændigheder, der er nævnt i rammeafgørelsen og fremhæver, at det bør sikres, at en udenlandsk bødestraf ikke indrives eller i øvrigt har retsvirkning i fuldbyrdelsesstaten, hvis det må antages, at bødestraffen ikke ville være inddrevet, såfremt den havde været idømt af fuldbyrdelsesstaten, og at fuldbyrdelsesstatens regler for gældssanering, akkord m.v. således også bør gælde overfor afgørelser om bødestrafte idømt af domsstaten.

Politiforbundet i Danmark har tilsluttet sig forslaget med bemærkning om, at det dermed vil blive muligt at inddrive bøder, sagsomkostninger samt erstatningskrav uden yderligere formaliteter i andre medlemslande, når domslandet ledsager afgørelsen af det i landene anerkendte certifikat. Politiforbundet ser forslaget som en naturlig følge af de åbne grænser og den øgede bevægelighed blandt borgerne i medlemslandene.

Foreningen af Politimestre i Danmark har udtalt, at uden kendskab til hvilke myndigheder og i hvilket omfang, der kan pålægges bøder af administrative myndigheder i de øvrige EU-lande, forekommer det betænkeligt at anvende princippet på andet end bøder, erstatning til ofre og sagsomkostninger, der er pålagt af en domstol under en sag i strafferetsplejens former. Foreningen finder det endvidere betænkeligt, at kravet om dobbelt strafbarhed og fuldbyrdelseslandets

forældelsesregler alene gælder for forhold, der er begået på fuldbyrdelsesstatens eller en tredje medlemsstats område, og således ikke for bøder pålagt for forhold begået på domsstatens område. Foreningen har endvidere bemærket, at der ikke i rammeafgørelsen synes at være taget stilling til, hvem der kan meddele udsættelse eller tillade en afdragsvis afvikling af bøden, medmindre det kan indfortolkes i muligheden i artikel 8 for at undlade inddrivelse i tilfælde, hvor der på grund af domfældtes økonomiske forhold ikke er udsigt til, at bøden vil kunne inddrives. Kravet i samme artikel om, at kun domsstaten kan træffe afgørelse om benådning m.v., synes i øvrigt at være overflødige og at skabe unødvendige administrative problemer. Endelig har foreningen påpeget, at afhængigt af, hvorledes rammeafgørelsen vil blive administreret, vil der blive pålagt politiets juridiske og administrative personale yderligere arbejdsopgaver, som ikke vil kunne løses med de nuværende normativer. Især vil proceduren omkring overførelse af midler inddrevet til dækning af sagsomkostninger og erstatningskrav kunne blive ressourcekrævende.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om bødestraf. Hensigten er, at en bødeafgørelse truffet i ét medlemsland automatisk skal anerkendes og fuldbyrdes på samme måde, som fuldbyrdelsen af nationale afgørelser om bødestraf.

Der vil efter forslaget til rammeafgørelse alene være begrænsede muligheder for at efterprøve og afslå fuldbyrdelsen af en afgørelse truffet i et andet medlemsland.

Der findes allerede danske regler om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om bødestraf.

Efter § 1 i lov nr. 323 af 4. juni 1986, som ændret ved lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 280 af 25. april 2001, om international fuldbyrdelse af straf m.v., kan udenlandske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes her i landet og danske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes i udlandet efter reglerne i loven.

Danmark ratificerede den 3. marts 1971 den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommes internationale retsvirkninger. Efter § 4 i lov om international fuldbyrdelse af straf kan afgørelser, som er omfattet af den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkninger, fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II, jf. afsnit I, jf. herom nedenfor.

I lovens kapitel 4 er der fastsat fælles regler om behandlingen af sager om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser i Danmark. Det følger således af § 6, at sager, som skal afgøres af en domstol her i landet, indbringes af anklagemyndigheden for byretten på det sted, hvor den pågældende

bor. I øvrigt gælder i henhold til lovens § 7 retsplejelovens regler om straffesagers behandling for retten, i det omfang konventionen og loven ikke indeholder modstående regler.

Konventionen om straffedommes internationale retsvirkninger åbner mulighed for, at en straffedom, der er afsagt i ét land, fuldbyrdes i et andet.

Efter artikel 1 i konventionen defineres en straffedom som enhver endelig afgørelse truffet af en domstol i et land efter en retsforfølgning i strafferetsplejens former. En lovovertrædelse defineres som handlinger, der omfattes af straffelovgivningen, samt sådanne lovovertrædelser, der af de kontraherende lande er opregnet i et bilag til konventionen, forudsat at den domfældte person har mulighed for at få sagen prøvet for en domstol. Denne type lovovertrædelser er navnlig bestemmelser om den offentlige orden, der i nogle lande er særskilt reguleret uden for straffelovgivningen.

Som nævnt ovenfor kan afgørelser, som er omfattet af konventionen i medfør af lovens § 4 fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II (artikel 2 – 52).

Efter artikel 2 i konventionen finder afsnit II bl.a. anvendelse på bødeafgørelser.

Konventionen indebærer, at domslandet kan anmode det land, hvor den domfældte opholder sig, om at overtage fuldbyrdelsen. Ifølge konventionens artikel 5 kan domslandet dog kun anmode fuldbyrdeslandet om at overtage fuldbyrdelsen, hvis domfældte er fast bosiddende i fuldbyrdeslandet. Domslandet er aldrig forpligtet til at fremsætte en sådan anmodning. Fuldbyrdeslandet er derimod som udgangspunkt forpligtet til at overtage fuldbyrdelsen, medmindre der foreligger en af de afslagsgrunde, som er nævnt i konventionen.

I henhold til artikel 3 i konventionen vil det være en betingelse for at overtage fuldbyrdelsen, at det pådømte forhold også ville være strafbart, hvis det var blevet begået i fuldbyrdeslandet (kravet om dobbelt strafbarhed).

Efter artikel 6 har fuldbyrdeslandet en række muligheder for at afslå fuldbyrdelsen. Bestemmelsen indebærer bl.a., at fuldbyrdelse kan afslås, hvis:

- fuldbyrdelsen vil stride mod grundlæggende retsprincipper,
- den pådømte lovovertrædelse er af politisk karakter,
- den pågældende handling allerede er genstand for retsforfølgning i fuldbyrdeslandet,
- fuldbyrdeslandet har besluttet at undlade retsforfølgning eller at indstille en allerede påbegyndt retsforfølgning vedrørende den samme handling,
- handlingen er begået uden for domslandets territorium,

- domfældte var under den kriminelle lavalder på gerningstidspunktet, eller
- dommen ikke længere kan fuldbyrdes på grund af forældelse.

Efter artikel 10 sker fuldbyrdelsen i henhold til reglerne i fuldbyrdeslandet, og alene fuldbyrdeslandet er kompetent til at træffe alle vedkommende afgørelser. Dog kan både fuldbyrdeslandet og domslandet udøve retten til amnesti eller benådning.

Artikel 42 indebærer, at fuldbyrdeslandet er bundet af sagens faktiske omstændigheder i det omfang, de er anført i afgørelsen, eller i det omfang denne forudsætningsvis bygger på dem.

Ifølge artikel 47 skal provenuet af bøder indbetales til statskassen i fuldbyrdeslandet med respekt af tredjemands rettigheder.

Efter artikel 48 kan retten i fuldbyrdeslandet idømme en forvandlingsstraf, der medfører frihedsstraf, for så vidt begge staters lovgivning indeholder hjemmel hertil, medmindre domslandet udtrykkeligt har begrænset sin anmodning til alene at gælde inddrivelse af bøden.

For så vidt angår fuldbyrdelse af afgørelser truffet i de øvrige nordiske lande finder lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v., jf. lov nr. 214 af 31. maj 1963 som ændret ved lov nr. 323 af 4. juni 1986 og lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 280 af 25. april 2001, anvendelse.

Efter lovens § 1 kan bødestraf, som er pålagt i Finland, Island, Norge eller Sverige, fuldbyrdes her i landet, ligesom danske afgørelser om bødestraf efter lovens § 2 kan fuldbyrdes i de øvrige nordiske lande.

For så vidt angår forvandlingsstraf for bøde kan sådanne afgørelser i henhold til § 3, stk. 2, jf. stk. 1, fuldbyrdes her i landet, hvis den dømte på det tidspunkt, da straffen skal fuldbyrdes, har statsborgerret eller bopæl her i landet.

Fuldbyrdelse finder sted efter begæring fra vedkommende myndighed i Finland, Island, Norge eller Sverige, jf. lovens § 17. Det er efter § 18 en betingelse for fuldbyrdelse, at afgørelsen kan fuldbyrdes i det land, hvor afgørelsen er truffet.

Efter § 20 sker fuldbyrdelse af bødestraffe i overensstemmelse med dansk ret. Det betyder, at danske regler om benådning, henstand, afdragsvis betaling, udpantning og eftergivelse finder anvendelse. For så vidt angår forældelse af adgangen til at fuldbyrde straf gælder alene reglerne i det land, hvor straffen er pålagt.

Ved cirkulære nr. 220 af 16. december 1963, som ændret ved cirkulære nr. 148 af 3. august 1994, er der i tilslutning til loven fastsat en række supplerende bestemmelser om samarbejde med Finland, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v.

Efter § 6 i cirkulæret sker inddrivelse her i landet af bøder pålagt i Finland, Island, Norge og Sverige efter begæring fra de relevante myndigheder i de nævnte lande. Politiet i den politikreds, hvor den pågældende har bopæl eller ophold, afgør, om begæringen bør imødekommes.

I henhold til cirkulærets § 8 omregnes bødebeløbet til dansk mønt efter køberkursen dagen før politiets beslutning om, at begæringen skal efterkommes. Inddrivelse af bøder sker i overensstemmelse med de regler, der gælder for inddrivelse af bøder her i landet. Eftergivelse kan alene bestemmes af Justitsministeriet. Fuldbyrdelse af forvandlingsstraf for bøden må kun finde sted efter særlig begæring herom.

Efter § 50 i straffeloven tilfalder en bøde statskassen. Dette gælder tillige bøder, der inddrives her i landet på grundlag en udenlandsk begæring om fuldbyrdelse.

For så vidt angår afgørelser truffet uden for de nordiske lande giver de danske regler - sammenholdt med bestemmelserne i konventionen af 28. maj 1970 om straffedommes internationale retsvirkninger – som nævnt ovenfor de danske myndigheder en række muligheder for at afslå fuldbyrdelsen af en udenlandsk afgørelse om bødestraf. Det er således efter de gældende regler bl.a. et krav, at det forhold, der ligger til grund for afgørelsen, ligeledes skal være strafbart i fuldbyrdelseslandet, ligesom fuldbyrdelsen vil kunne afslås, hvis fuldbyrdelsen vil være i strid med grundlæggende retsprincipper.

Derimod vil afgørelser om bødestraf truffet i Finland, Island, Norge og Sverige som udgangspunkt automatisk blive anerkendt og fuldbyrdet, hvis betingelserne i lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. er opfyldt.

Efter det foreliggende forslag til rammeafgørelse vil kravet om dobbelt strafbarhed alene kunne gøres gældende, hvis domslandet har udøvet ekterritorial strafprocessuel kompetence, d.v.s. hvis de forhold, der ligger til grund for afgørelsen, er begået på fuldbyrdelsesstatens eller en tredje medlemsstats område. I dette tilfælde vil det endvidere være muligt at afslå fuldbyrdelsen, hvis afgørelsen på grund af reglerne om forældelse i fuldbyrdelseslandet ikke kan fuldbyrdes.

Der vil ikke være mulighed for at afslå fuldbyrdelsen under henvisning til grundlæggende retsprincipper.

Gennemførelsen af disse regler vil i givet fald kræve lovændringer i Danmark. Det bemærkes i den forbindelse, at forslagets artikel 8 vedrørende bl.a. kompetencen til at træffe beslutning om benådning - afhængig af bestemmelsens endelige formulering og rækkevidde - giver anledning til overvejelser i forhold til grundlovens § 24 om benådning.

For så vidt angår overførelse af midler fra fuldbyrdelsen af udenlandske afgørelser eksisterer der ikke specifikke regler i dansk ret om overførelse af midler til dækning af sagsomkostninger eller erstatningskrav. Det må imidlertid antages, at beløb, der er inddrevet til dækning af specifikke erstatningskrav, vil kunne overføres til en erstatningspart i et andet land. En gennemførelse af artikel 10 i forslaget i den nuværende form vil imidlertid forudsætte, at der i dansk ret gennemføres specifik regulering af spørgsmålet.

Udkastet til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Udkastet til rammeafgørelse er tillige med et grundnotat herom oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 12. og den 18. februar 2002.

Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 30. maj 2002. Sagen blev dog taget af dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civil beskyttelse) den 13. – 14. juni 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet.

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. - 29. maj 1998 blev der afholdt en åben debat om organiseret kriminalitet, hvorunder den danske justitsminister præsenterede et dansk initiativ med henblik på en fælles EU-indsats til bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet.

Det danske initiativ var beskrevet i en note fra den danske delegation. Det fremgik heraf, at der skulle fokuseres på indførelse af strafferetlige bestemmelser og bestemmelser om udbyttekonfiskation i alle medlemslandene, effektive regler om straffekompetence, effektiv efterforskning og tættere samarbejde samt udvidelse af Europols mandat til også at omfatte alvorlig miljøkriminalitet.

I konklusionerne fra mødet i Det Europæiske Råd i Cardiff den 15. - 16. juni 1998 blev Rådet opfordret til at overveje et tættere samarbejde og fælles miljøforanstaltninger i form af effektive strafferetlige bestemmelser og håndhævelse heraf i de enkelte medlemslande.

Fra dansk side er der efterfølgende udarbejdet et forslag til fælles aktion om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet, der efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 er blevet genfremsat som et forslag til rammeafgørelse. Herudover er der fra dansk side blevet udarbejdet en note om udvidelse af Europols mandat til også at omfatte miljøkriminalitet.

Af konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15.- 16. oktober 1999 fremgår det, at bekæmpelse af miljøkriminalitet er et af de områder, der bør fokuseres på som led i det strafferetlige samarbejde mellem EU-landene.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. september 2000 fastlagde Rådet de politiske retningslinier for de videre forhandlinger om forslaget, herunder slog Rådet fast, at arbejdet med et strafferetligt instrument om bekæmpelse af miljøkriminalitet skulle forsætte på grundlag af Europarådets konvention om samme emne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 15.- 16. marts 2001 nåede Rådet til foreløbig politisk enighed om forslaget til rammeafgørelse, idet Rådet dog fastslog, at man skulle drøfte behovet for eventuelt at supplere forslaget til rammeafgørelse, og at denne drøftelse skulle ske på grundlag af et direktivforslag om strafferetlig beskyttelse af miljøet som Kommissionen havde fremsat den 13. marts 2001.

Forslaget til rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse af miljøet er efterfølgende revideret i lyset af Kommissionens direktivforslag.

Forslaget til rammeafgørelse var ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002.

Forslaget til rammeafgørelse om strafferetlig beskyttelse af miljøet forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er TEU artikel 31, jf. artikel 34.

Artikel 1 i forslaget til rammeafgørelse indeholder definitioner af udtrykkene ”ulovlig”, ”vand” og ”juridisk person”.

Efter artikel 2 i forslaget til rammeafgørelse forpligtes medlemslandene til at sikre at forsætlig udledning, emission eller tilførsel af et kvantum stoffer eller af ioniserende stråling i luft, jord eller vand, der forårsager dødsfald eller alvorlig personskade, er strafbar.

Herudover forpligtes medlemslandene til at kriminalisere

- ulovlig udledning, emission eller tilførsel af et kvantum stoffer eller af ioniserende stråling i luft, jord eller vand, der forårsager eller kan forårsage vedvarende eller væsentlig forringelse heraf eller dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på fredede monumenter eller andre fredede genstande samt på planter, dyr eller ejendom,
- ulovlig bortskaffelse, behandling, oplagring, transport, eksport eller import af affald, herunder farligt affald, der forårsager eller kan forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller forårsage betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet samt på planter eller dyr,
- ulovlig drift af et fabriksanlæg, hvor der udføres en farlig aktivitet, hvis denne aktivitet – uden for fabriksanlægget - forårsager dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet, samt på planter eller dyr,
- ulovlig fremstilling, behandling, oplagring, anvendelse, transport, eksport eller import af nukleart materiale eller andre farlige radioaktive stoffer, der forårsager eller kan forårsage dødsfald eller alvorlig personskade eller betydelig skade på luftens, jordens eller vandets kvalitet samt på planter eller dyr,

- ulovlig besiddelse, indfangning eller indsamling, beskadigelse, drab af eller handel med beskyttede vilde dyr og plantearter eller dele heraf, i det mindste hvis de efter national ret anses for truede,
- ulovlig handel med stoffer, der nedbryder ozonlaget,

når disse handlinger begås forsætligt.

Efter artikel 3 i rammeafgårelsen forpligtes medlemslandene til at sikre, at de i artikel 2 nævnte lovovertrædelser som minimum tillige kan straffes, når de begås ved grov uagtsomhed, mens det af artikel 4 fremgår, at også forsøg på og medvirken til de i artikel 2 nævnte handlinger skal være strafbart.

I artikel 5 fastslås bl.a., at overtrædelse af bestemmelserne i artiklerne 2 og 3 skal kunne straffes med sanktioner, der er effektive, står i et rimeligt forhold til overtrædelsen og som har afskrækkende virkning, herunder – i det mindste i de groveste tilfælde – straf i form af frihedsberøvelse, som kan medføre udlevering.

Forslagets artikel 6 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgårelsen, i det omfang lovovertrædelsen er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, med henblik på at skaffe den juridiske person vinding.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Ifølge forslaget artikel 7 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller andre sanktioner som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud og forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Artikel 8 indeholder bestemmelser om straffemyndighed. Efter bestemmelsen forpligtes hvert medlemsland til at have straffemyndighed, når handlingen er begået helt eller delvist på det pågældende medlemslands område, uanset om virkningerne af overtrædelsen gør sig gældende et andet sted end på medlemslandets territorium.

Herudover forpligtes medlemslandene til at have straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået på skibe eller luftfartøjer, der fører det pågældende medlemslands flag.

Endelig kan medlemslandene vælge endvidere at have straffemyndighed, hvis lovovertrædelsen er begået på vegne af en juridisk person, der har hjemsted på det pågældende medlemslands territorium eller hvis lovovertrædelsen er begået af en person, der er statsborger i det pågældende medlemsland, hvis lovovertrædelsen er strafbar, der hvor den er begået, eller hvis det sted, hvor den er begået ikke er omfattet af nogen stedlig jurisdiktion.

I artikel 9 fastsættes bestemmelser, hvorefter et medlemsland, som ~~er~~ *en*hold til national ret *endnu* ikke udleverer egne statsborgere, skal træffe de nødvendige foranstaltninger, for at fastlægge straffemyndighed med hensyn til de i artiklerne 2 og 3 nævnte handlinger, når disse begås af medlemslandets egne statsborgere uden for dens område.

Endelig indeholder artikel 1 bestemmelser, hvorefter medlemslandene senest to år efter vedtagelsen af rammeafgørelsen skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgørelsen i national ret, mens det i artikel 11 fastslås, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

3. Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet har den 7. juli 2000 afgivet udtalelse vedrørende forslaget til rammeafgørelse. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat en række ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

Henset til, at forslaget til rammeafgørelse på en række områder er væsentligt ændret i forhold til det forslag, der dannede grundlag for Europa-Parlamentets oprindelige udtalelse, er Europa-Parlamentet blevet anmodet om en fornyet udtalelse om rammeafgørelsen.

Europa-Parlamentet har den 9. april 2002 afgivet en fornyet udtalelse om forslaget til rammeafgørelse. Europa-Parlamentet har i den forbindelse foreslået, at alene rammeafgørelsens definitionsbestemmelse samt bestemmelserne om strafansvar for juridiske personer, straffemyndighed og udlevering bibeholdes, idet de øvrige bestemmelser efter Europa-Parlamentets opfattelse bør indsættes i Kommissionens direktivforslag om strafferetlig beskyttelse af miljøet.

4. Høring

Med henblik på at drøfte udmøntningen af det danske initiativ om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet afholdt Justitsministeriet den 26. november 1998 et møde med repræsentanter for Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Miljøstyrelsen og Søfartsstyrelsen.

De deltagende myndigheder havde efterfølgende lejlighed til at fremkomme med skriftlige bemærkninger.

Herudover har Skov- og Naturstyrelsen samt Miljøstyrelsen løbende udtalt sig om, hvorvidt forslaget til rammeafgørelse skønnes at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

5. Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde

Forslaget til rammeafgørelse har været drøftet i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde, direktivforslaget har været drøftet i Specialudvalget for miljø og det principielle spørgsmål om, hvorvidt der inden for Traktaten om De Europæiske Fællesskaber er mulighed for at pålægge medlemsstaterne at fastsætte strafferetlige sanktioner for overtrædelse af fællesskabsretten har været forelagt Juridisk Specialudvalg.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til rammeafgørelse skønnes at være i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes med vedtagelsen af L 35 om ændring af straffeloven, retsplejeloven, lov om konkurrence- og forbruger forhold på telemarkedet, våbenloven, udleveringsloven samt lov om udlevering af lovovertrædere til Finland, Island, Norge og Sverige (Gennemførelse af FN-konventionen til bekæmpelse af finansiering af terrorisme, gennemførelse af FN's sikkerhedsråds resolution nr. 1373 (2001) samt øvrige initiativer til bekæmpelse af terrorisme mv.) ikke at nødvendiggøre lovændringer, idet udleveringsloven ændres således, at også danske statsborgere kan udleveres til strafforfølgning i en anden medlemsstat i den Europæiske Union.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Et notat om udmøntningen af det danske initiativ om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet bilagt det daværende forslag til en fælles aktion om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet blev den 21. januar 1999 oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Endvidere er forslaget til rammeafgørelse om bekæmpelse af alvorlig miljøkriminalitet den 23. september 1999 oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Herudover blev sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. september 2000. Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 15. september 2000.

Sagen blev endvidere forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 15.- 16. marts 2001. Aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 1. marts 2001.

Herudover blev aktuelt notat oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 11. og 15. april 2002. Sagen blev dog taget af dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25.- 26. april 2002, hvorfor sagen ikke blev forelagt for udvalgene.

Endelig blev sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 30. maj 2002.

Vedrørende: Rådets bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med Norge og Island vedrørende retligt samarbejde i straffesager (revideret forhandlingsmandat).

Nyt notat.

1. Baggrund og indhold.

Rådet vedtog den 10. marts 1995 på grundlag af den daværende artikel K.3 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) en konvention om forenklet udleveringsprocedure mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union (1995-konventionen). Endvidere vedtog Rådet den 27. september 1996 ligeledes på grundlag af den daværende artikel K.3 i TEU en konvention om udlevering mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (1996-konventionen). Formålet med konventionerne er i forholdet mellem medlemsstaterne at supplere og lette anvendelsen af bl.a. den europæiske konvention af 13. december 1957 om udlevering af lovovertrædere med tilhørende til-lægsprotokoller og Schengen-konventionen.

De to EU-udleveringskonventioner er endnu ikke trådt i kraft, men konventionerne anvendes allerede mellem visse medlemsstater, der har ratificeret konventionerne. Danmark ratificerede de to konventioner henholdsvis den 19. november 1996 og den 17. september 1997.

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union.

For at sikre Norges og Islands fortsatte deltagelse i Schengen-samarbejdet efter integrationen i Den Europæiske Union har Rådet indgået en aftale med disse lande om deres associering i gennemførelsen, anvendelsen og udviklingen af Schengen-reglerne. Aftalen er for Rådets vedkommende godkendt ved Rådets afgørelse af 17. maj 1999.

Efter artikel 2, stk. 1, i associeringsaftalen gennemfører og anvender Norge og Island de bestemmelser i Schengen-reglerne, der er opført i bilag A til aftalen. Alle relevante bestemmelser i Schengen-konventionens kapitel 4 (artiklerne 59-66) om udlevering er indeholdt i dette bilag. Disse bestemmelser har derfor fundet anvendelse i forhold til Norge og Island siden den 25. marts 2001, hvor de nordiske lande indtrådte i det praktiske Schengen-samarbejde.

I henhold til artikel 2, stk. 3, i associeringsaftalen accepterer, gennemfører og anvender Norge og Island de retsakter og foranstaltninger, som EU har vedtaget med henblik på at ændre og udbygge de i bilag A nævnte bestemmelser, og som procedurerne i associeringsaftalen har været gældende for.

Spørgsmålet om, hvorvidt en retsakt eller en foranstaltning vedtages med henblik på at udbygge Schengen-reglerne, afgøres af EU-landene.

De to EU-udleveringskonventioner indeholder bestemmelser, der ændrer eller udbygger bestemmelserne i Schengen-konventionens kapitel 4. Disse konventioner blev imidlertid vedtaget af Rådet forud for associeringsaftalen. Derfor kunne de procedurer, der senere er fastlagt i associeringsaftalen, ikke anvendes i denne forbindelse.

Resultatet er, at Schengen-konventionens bestemmelser om udlevering finder anvendelse i forhold til Norge og Island, hvorimod de bestemmelser i de to EU-udleveringskonventioner, der udgør en udvikling af Schengen-konventionens bestemmelser om udlevering, ikke finder anvendelse i forhold til de to lande.

Det tidligere svenske formandskab har på denne baggrund fremsat et forslag til rådsafgørelse om fastlæggelsen af de bestemmelser i de to EU-udleveringskonventioner, der må anses at udgøre en videreudvikling af Schengen-reglerne med henblik på, at Norge og Island associeres i anvendelsen af disse bestemmelser.

Rådet vedtog endvidere den 29. maj 2000 en konvention om gensidig retshjælp i straffesager mellem medlemsstaterne i Den Europæiske Union (2000-konventionen). En række af bestemmelserne i konventionen udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne, og disse bestemmelser blev derfor behandlet i overensstemmelse med de procedurer, der er fastlagt i associeringsaftalen med Norge og Island.

Med henblik på at indgå aftale mellem EU på den ene side og Norge og Island på den anden side vedrørende Norges og Islands anvendelse af de bestemmelser i de to udleveringskonventioner og de bestemmelser i 2000-konventionen, der ikke udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne, vedtog Rådet den 10. juli 2001 en bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med Norge og Island om retligt samarbejde i straffesager.

Efter vedtagelsen af forhandlingsmandatet har Rådet den 16. oktober 2001 vedtaget en protokol til 2000-konventionen. Endvidere har Rådet den 13. juni 2002 vedtaget en rammeafgørelse om den europæiske arrestordre m.v.

På denne baggrund har det danske formandskab foreslået, at Rådet vedtager et revideret mandat med henblik på formandskabets forhandlinger med Norge og Island om retligt samarbejde i straffesager, således at forhandlingsmandatet af 10. juli 2001 udvides til ligeledes at omfatte de bestemmelser i protokollen til 2000-konventionen, der ikke udgør en videreudvikling af Schengen-reglerne, og bestemmelserne i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre m.v. Det fremgår

i den forbindelse af mandatet, at det ikke er alle bestemmelser i rammeafgårelsen om den europæiske arrestordre, der nødvendigvis skal anvendes i forholdet mellem EU på den ene side og Island og Norge på den anden side.

Udkastet til revideret forhandlingsmandat forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Europa-Parlamentet.

Udkastet til revideret forhandlingsmandat har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

3. Høring.

Udkastet til revideret forhandlingsmandat har ikke været sendt i høring.

4. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Sagen har været forelagt for Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Udkastet til revideret forhandlingsmandat har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Eventuelle aftaler mellem på den ene side Den Europæiske Union og på den anden side Norge og Island vil til sin tid blive forelagt for Rådet til godkendelse. Aftalernes lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser vil i den forbindelse blive belyst.

7. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg. Det oprindelige udkast til forhandlingsmandat blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender) den 13. juli

2001. Aktuelle notater blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 29. juni 2001.

Vedrørende: Forklarende rapport vedrørende protokollen til konventionen af 29. maj 2000 om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions Medlemsstater.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 29. maj 2000 vedtog Rådet konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater (2000-konventionen). Den forklarende rapport vedrørende konventionen blev godkendt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 30. november – 1. december 2000.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse/økonomi og finans) den 16. oktober 2001 vedtog Rådet en protokol til 2000-konventionen.

Med henblik på at lette anvendelsen af protokollen og præcisere indholdet af de enkelte bestemmelser er der udarbejdet en forklarende rapport til protokollen.

Udkastet til forklarende rapport forelægges for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på godkendelse af rapporten. Rådet forventes endvidere at træffe bestemmelse om den forklarende rapports offentliggørelse i EF-Tidende.

2. Indhold

Den forklarende rapport indeholder for det første et indledende afsnit om baggrunden for udarbejdelsen af protokollen.

Dernæst følger der afsnit med kommentarer til hver enkelt af protokollens bestemmelser, herunder med eksempler på anvendelsen af de enkelte bestemmelser. Der er lagt særlig vægt på de forklarende bemærkninger vedrørende protokollens bestemmelser om gensidig retshjælp vedrørende oplysninger om bankkonti.

3. Europa-Parlamentet

Udkastet til forklarende rapport har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af den forklarende rapport.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde

Udkastet til forklarende rapport har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Udkastet til forklarende rapport har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Udkastet til forklarende rapport har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg. Udkastet til protokollen til 2000-konventionen har senest været forelagt for Folketingets Retsudvalg til orientering og Europaudvalg med henblik på forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse/økonomi og finans) den 16. oktober 2001. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 9. oktober 2001.

Vedrørende: Rådsafgørelse om efterforskning og strafforfølgning af krigsforbrydelser, folkedrab og forbrydelser mod menneskeheden.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Efter Rom-statutten af 17. juli 1998 for Den Internationale Straffedomstol skal de alvorligste forbrydelser, der berører det internationale samfund som helhed, navnlig folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser, retsforfølges effektivt gennem foranstaltninger på nationalt niveau og gennem en styrkelse af det internationale samarbejde.

Endvidere erindres der i Rom-statutten om, at det er enhver stats pligt at udøve sin strafferetlige jurisdiktion over for de ansvarlige for internationale forbrydelser.

Medlemsstaterne, der alle har ratificeret Rom-statutten, tilkendegav i Rådets fælles holdning af 11. juni 2001 om Den Internationale Straffedomstol, at de grove forbrydelser, der hører under Den Internationale Straffedomstols kompetence, berører alle medlemsstater, og at alle medlemsstater er besluttet på at samarbejde om at bekæmpe og retsforfølge sådanne forbrydelser.

Med henblik på at styrke samarbejdet mellem medlemsstaterne blev der ved Rådets afgørelse af 13. juni 2002 oprettet et europæisk net af kontaktpunkter vedrørende folkedrab, forbrydelser mod menneskeheden og krigsforbrydelser.

Rådsafgørelsen skaber mulighed for ved brug af nationale kontaktpunkter at effektivisere samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og strafforfølgning af de nævnte forbrydelser.

Med henblik på yderligere at styrke indsatsen mod de nævnte forbrydelser har det danske formandskab med udgangspunkt i Rådets afgørelse af 13. juni 2002 fremsat forslag til Rådets afgørelse om efterforskning og strafforfølgning af krigsforbrydelser og forbrydelser mod menneskeheden mv.

Forslaget til rådsafgørelse vil blive fremlagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13. – 14. oktober 2002 med henblik på politisk enighed.

2. Indhold.

Efter artikel 1 er formålet med forslaget at styrke medlemsstaternes muligheder for effektivt at efterforske og strafforfølge sager vedrørende personer, der har deltaget i eller fremmet udførelsen af krigsforbrydelser eller andre alvorlige forbrydelser, herunder terrorisme.

Artikel 2 forpligter medlemsstaterne til at sikre, at de retshåndhævende myndigheder i fornødent omfang inddrages i udlændingemyndighedernes sagsbehandling.

I den forbindelse skal medlemsstaterne sikre, at udlændingemyndighederne orienterer de retshåndhævende myndigheder, når der i forbindelse med behandlingen af en sag om opholdstilladelse konstateres forhold, der giver anledning til mistanke om, at ansøgeren har begået krigsforbrydelser eller andre alvorlige forbrydelser, der kan medføre strafforfølgning i en medlemsstat eller ved internationale domstole.

Medlemsstaterne forpligtes endvidere til at sikre, at de pågældende myndigheder har mulighed for at udveksle de nødvendige oplysninger.

Hvis der er mistanke om, at en asylansøger har været involveret i krigsforbrydelser eller andre alvorlige forbrydelser, påhviler det ifølge forslagets artikel 3, stk. 1, medlemsstaterne at sikre, at sagen efterforskes og strafforfølges i overensstemmelse med national ret.

I sådanne sager skal medlemsstaterne ifølge forslagets artikel 3, stk. 2, endvidere yde hinanden den nødvendige bistand i overensstemmelse med relevante internationale aftaler og national ret.

Såfremt en medlemsstats udlændingemyndigheder i forbindelse med behandlingen af en ansøgning om opholdstilladelse fra en person, der har tidligere har søgt om opholdstilladelse i en eller flere andre medlemsstater, bliver opmærksomme på forhold, der giver grundlag for mistanke om, at ansøgeren har deltaget i krigsforbrydelser eller andre alvorlige forbrydelser, kan de retshåndhævende myndigheder i denne medlemsstat i medfør af forslaget artikel 3, stk. 3, rette henvendelse til de retshåndhævende myndigheder i de medlemsstater, hvor den pågældende tidligere har søgt om opholdstilladelse. Udvekslingen af sådanne oplysninger skal ifølge bestemmelsen ligeledes ske i overensstemmelse med relevante internationale aftaler og national ret.

Endelig skal de retshåndhævende myndigheder i en medlemsstat, som bliver opmærksomme på, at en person, der mistænkes for krigsforbrydelser eller andre alvorlige forbrydelser, befinder sig i en anden medlemsstat, ifølge forslagets artikel 3, stk. 4, orientere de relevante myndigheder i den anden medlemsstat om mistanken samt om baggrunden herfor.

Efter forslaget artikel 4 forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at de retshåndhævende myndigheder og udlændingemyndighederne har de ressourcer og den struktur, der er nødvendig for på en forsvarlig og effektiv måde at efterforske og retsforfølge krigsforbrydelser eller andre alvorlige forbrydelser. Medlemsstaterne skal i den forbindelse overveje behovet for at etablere eller udpege specialiserede enheder, der særligt har til opgave at forestå efterforskning og strafforfølgning af de pågældende sager.

Efter forslaget artikel 5, stk. 1, skal medlemsstaterne løbende koordinere deres indsats og i den forbindelse i videst muligt omfang udnytte det samarbejde, der finder sted i Det Europæiske Retlige Netværk.

Desuden skal medlemsstaterne ifølge forslaget artikel 5, stk. 2, udpege nationale koordinators vedrørende efterforskning af krigsforbrydelser, som mødes med regelmæssige mellemrum.

Artikel 6 og 7 vedrører ikrafttræden mv.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget til rådsafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Høring.

Forslaget til rådsafgørelse har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet, idet den foreslåede ordning om udveksling af oplysninger mellem medlemsstaternes myndigheder har til formål at sikre gennemførelsen af medlemsstaternes forpligtelser inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Efter udlændingeloven kan udlændingemyndighederne uden den pågældende udlændings samtykke videregive oplysninger fra en sag omfattet af udlændingeloven til anklagemyndigheden med henblik på anklagemyndighedens beslutning om, hvorvidt tiltale skal rejses for forbrydelser begået i eller uden for Danmark. Der findes således allerede udtrykkelig lovhjemmel til at gennemføre den foreslåede ordning her i landet.

For så vidt angår udvekslingen af oplysninger mellem medlemsstaterne bemærkes, at denne ifølge forslagets artikel 3, stk. 2, skal finde sted i overensstemmelse med gældende national ret og relevante internationale aftaler.

På den baggrund nødvendiggør forslaget til rådsafgørelse ikke lovændringer i Danmark.

Forslaget til Rådsafgørelse antages ikke at have statsfinansielle konsekvenser, idet den foreslåede ordning, herunder etableringen af en specialiseret enhed, der særligt har til opgave at forestå efterforskning og strafforfølgning af kørtsforbrydelser m.v., allerede er gennemført her i landet.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget er oversendt til Folketingets Retsudvalg og Folketingets Europaudvalg i forbindelse med den samlede oversendelse i juni måned 2002 af danske formandskabsinitiativer på Justitsministeriets område.

Vedrørende: Rammeafgørelse om fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for ulovlig narkotikahandel.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

Ved meddelelse af 23. maj 2001 (Kom (2001) 259) har Kommissionen fremsat forslag til en rammeafgørelse om fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for ulovlig narkotikahandel.

Forslaget er fremsat på baggrund af EU's narkotikahandlingsplan (2000-2004) som blev godkendt på mødet i Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira i juni måned 2000.

Behovet for tiltag med henblik på bekæmpelse af ulovlig handel med narkotika er i øvrigt understreget i såvel Wien-handlingsplanen fra 1998 for gennemførelsen af Amsterdam-traktatens bestemmelser om indførelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed samt i konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere i oktober måned 1999.

Forud for forslagens udarbejdelse har Kommissionen gennemført en spørgeskemaundersøgelse af definitioner og sanktioner i forbindelse med narkotikahandel i medlemslandene. Forslaget er udformet på baggrund af de ved undersøgelsen indsamlede oplysninger.

Formålet med forslaget er en indbyrdes tilnærmelse af de strafferetlige regler i medlemslandene, således at ulovlig handel med narkotika i alle medlemslande straffes med sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til lovovertrædelsen og har en afskrækkende virkning.

Forslaget til rammeafgørelse om fastsættelse af mindsteregler for, hvad der udgør kriminelle handlinger, og for straffene for ulovlig narkotikahandel, blev forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002. Der blev på rådsmødet opnået politisk enighed om væsentlige dele af forslaget.

Forslaget til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på, at Rådet når til politisk enighed om rammeafgørelsen i sin helhed.

2. Indhold.

Forslaget til rammeafgårelsen er fremsat med hjemmel i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, litra b).

Artikel 1 indeholder definitioner af begreberne "narkotika", "prækursorer" og "juridisk person".

Ved "narkotika" forstås ethvert stof, der er omfattet af FN-konventionerne fra 1961 og 1971 om henholdsvis narkotiske midler og psykotrope stoffer, samt de stoffer, der undergives kontrolforanstaltninger i medfør af den fælles aktion 97/396/RIA af 16. juni 1997 vedrørende udveksling af oplysninger, risikovurdering og kontrol med nye former for syntetisk narkotika.

Ved "prækursorer" forstås ethvert stof fastlagt i fællesskabslovgivningen, som gennemfører forpligtelserne i artikel 12 i FN-konventionen fra 1988 om ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer.

For så vidt angår "juridisk person" henvises til national ret, således at der ved begrebet forstås enhver enhed, der i national ret har status af juridisk person, dog ikke stater, offentlige organer under udøvelsen af offentligretlige beføjelser og offentligretlige internationale organisationer.

Efter artikel 2, stk. 1, litra a), skal medlemsstaterne kriminalisere forsætlig uretmæssig produktion, fremstilling, vinding, tilberedning, tilbud, udbud til salg, levering på hvilke som helst betingelser, mæglervirksomhed, transitforsendelse, transport, import eller eksport af narkotika.

Efter artikel 2, stk. 1, litra b), skal medlemsstaterne kriminalisere forsætlig, uretmæssig dyrkning af opiumsvalmue, kokabusk eller hampeplante med henblik på fremstilling af narkotika.

Efter artikel 2, stk. 1, litra c), skal medlemsstaterne kriminalisere forsætlig, uretmæssig besiddelse eller køb af narkotika med henblik på de i litra a) anførte former for virksomhed.

Efter artikel 2, stk. 1, litra d), skal medlemsstaterne kriminalisere forsætlig, uretmæssig produktion, fremstilling, tilberedning, tilbud, udbud til salg, levering på hvilke som helst betingelser, mæglervirksomhed, transitforsendelse, transport, import eller eksport af prækursorer, når gerningsmanden ved, at de skal anvendes i forbindelse med eller til ulovlig produktion eller fremstilling af narkotika.

Efter artikel 2, stk. 2, medtages handlingerne i stk. 1 ikke i rammeafgårelsens anvendelsesområde, hvis de er begået af gerningsmanden udelukkende med henblik på dennes personlige forbrug som defineret i henhold til national lov.

Artikel 3, stk. 1, forpligter medlemsstaterne til kriminalisere medvirken til og forsøg på de i artikel 2 omhandlende lovovertrædelser.

Efter artikel 3, stk. 2, kan en medlemsstat lade strafansvar bortfalde ved forsøg på at tilbyde eller tilberede narkotika som omhandlet i artikel 2, litra a), samt ved forsøg på at besidde narkotika som omhandlet i artikel 2, litra c).

Artikel 4, stk. 1, forpligter medlemsstaterne til at sikre, at de i artikel 2 og 3 opregnede lovovertrædelser straffes med effektive, proportionale og afskrækkende sanktioner, der som minimum har en strafferamme på fængsel mellem 1 og 3 år.

Artikel 4, stk. 2, forpligter medlemsstaterne til at sikre, at de i artikel 2, stk. 1, litra a), b) og c) opregnede lovovertrædelser straffes med sanktioner, der som minimum har en strafferamme på fængsel mellem 5 år og 10 år, når en række omstændigheder foreligger. Det drejer sig om tilfælde hvor:

- a) lovovertrædelserne involverer en stor mængde narkotika, og
- b) lovovertrædelserne enten involverer de typer narkotika, der er mest sundhedsskadelige, eller lovovertrædelserne har medført betydelig sundhedsskade for et større antal personer.

Efter artikel 4, stk. 4, forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at lovovertrædelserne omfattet af § 4, stk. 2, straffes med sanktioner, der som minimum har en strafferamme på fængsel indtil 10 år, når lovovertrædelserne er begået indenfor rammerne af en kriminel organisation.

Efter artikel 4, stk. 4a, forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at de i artikel 2, stk. 1, litra d), opregnede lovovertrædelser vedrørende prækursorer straffes med sanktioner, der som minimum har en strafferamme på fængsel mellem 5 og 10 år, når lovovertrædelserne er begået indenfor rammerne af en kriminel organisation, og prækursorerne er beregnet til brug for produktion eller fremstilling af den type narkotika, der er omfattet af artikel 4, stk. 2, litra a) og b).

Artikel 4, stk. 5, fastsætter regler om konfiskation.

Artikel 4, stk. 6, der indeholdt en fakultativ bestemmelse om bødestrafte, er udgået af forslaget til rammeafgørelse.

Artikel 5 vedrørende skærpende omstændigheder er ligeledes udgået af forslaget til rammeafgørelse.

Artikel 6 indeholder en fakultativ bestemmelse om, at medlemsstaterne kan nedsætte de i artikel 4 omhandlede straffe. Det drejer sig om tilfælde, hvor gerningsmanden opgiver sine kriminelle aktiviteter inden for handel med narkotika og prækursorer, og gerningsmanden samtidig har ydet bistand til opklaringen af sagen eller i øvrigt har medvirket til at afdække organiseret, ulovlig narkotikahandel.

Artikel 7 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres strafferetligt ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er omfattet af forslaget, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person, og som har en ledende stilling inden for den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Efter forslagets artikel 8 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionelle og virker afskrækkende, herunder bødestraf eller andre sanktioner, som f.eks. udelukkelse fra skattemæssige fordele og offentlige ydelser og tilskud samt forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Artikel 9 indeholder regler om straffekompetence.

Efter artikel 9, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de har straffekompetence i forhold til ulovlig narkotikahandel, når der er tale om forhold, der begås helt eller delvist på den pågældende medlemsstats territorium, eller af personer, der har statsborgerskab - eller for juridiske personers vedkommende hjemsted - i den pågældende medlemsstat.

Efter artikel 9, stk. 2, kan medlemsstaterne bestemme, at de ikke eller kun i begrænset omfang vil anvende bestemmelserne om straffekompetence vedrørende egne statsborgere og juridiske personer med hjemsted i medlemsstaten, når den strafbare handling er begået uden for medlemsstatens territorium.

Efter artikel 9, stk. 3, er de medlemsstater, der i henhold til national ret ikke udleverer egne statsborgere, forpligtede til at have straffekompetence i forhold til ulovlig narkotikahandel, der er begået af en af medlemsstatens egne statsborgere uden for denne medlemsstats territorium.

Efter artikel 9, stk. 4, skal de medlemsstater, der beslutter at anvende artikel 9, stk. 2, underrette Generalsekretariatet for Rådet og Kommissionen herom.

Artikel 10 vedrørende samarbejde mellem medlemsstater er udgået er forslaget til rammeafgørelse.

Ifølge artikel 11 skal medlemsstaterne senest 2 år efter rammeafgørelsens vedtagelse have truffet de nødvendige foranstaltninger for at efterkomme rammeafgørelsen. Medlemsstaterne skal i forbindelse hermed meddele Kommissionen og Generalsekretariatet for Rådet teksten til de bestemmelser, der gennemfører rammeafgørelsen i national ret. På baggrund af en rapport, udarbejdet af Kommissionen, skal Rådet senest 3 år efter rammeafgørelsens vedtagelse vurdere, om medlemsstaterne har opfyldt rammeafgørelsens mål.

Efter forslagets artikel 12 træder rammeafgørelsen i kraft 20 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 25. april 2002 afgivet udtalelse vedrørende forslaget til rammeafgørelse.

4. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde *den 1. oktober 2002*.

5. Høring.

Forslaget til rammeafgørelse har tillige med et grundnotat om forslaget været sendt i høring hos Advokatrådet, Amnesty International, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtig-foreningen, Finansministeriet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politiforbundet i Danmark, Politifuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Sundhedsministeriet, Socialministeriet, Politidirektøren i København, præsidenterne for Vestre og Østre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense og Roskilde.

Københavns Byret, Politiforbundet i Danmark, Foreningen af Politimestre i Danmark, Rigspolitichefen, Præsidenterne for Vestre og Østre Landsret og Den Danske Dommerforening har ikke bemærkninger til forslaget til rammeafgørelse.

Rigsadvokaten anfører, at forslaget til rammeafgørelse ikke giver anledning til bemærkninger, idet Rigsadvokaten i øvrigt tilslutter sig det i grundnotatet anførte og bemærker, at Rigsadvokaten er bekendt med, at forslaget til rammeafgørelse er ændret i senere dokumenter.

Politidirektøren i København har ikke bemærkninger til forslaget til rammeafgørelse, idet man tilslutter sig det i grundnotatet anførte.

Det Danske Center for Menneskerettigheder anfører, at forslaget til rammeafgørelse ikke giver anledning til bemærkninger af menneskeretlig art.

Landsforeningen af beskikkede advokater bemærker i relation til sanktionsbestemmelserne i artikel 4 og 5 i forslaget til rammeafgørelse, at man for mange år siden afskaffede minimumsstrafferammer i straffeloven, og at de hensyn, der lå bag, er uændrede i dag.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

De i artikel 2, stk. 1, opregnede handlinger må efter omstændighederne allerede i dag anses som strafbare efter dansk ret i medfør af § 1, stk. 2, i lov om euforiserende stoffer, jf. til dels straffelovens § 23 om medvirken.

Medlemsstaterne er efter artikel 4, stk. 1, i forslaget til rammeafgørelse forpligtet til som minimum at fastsætte en strafferamme på fængsel indtil 1 år for overtrædelse af rammeafgørelsens handlinger.

Efter § 3, stk. 1, i lov om euforiserende stoffer straffes overtrædelser af lov om euforiserende stoffer med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år.

På den baggrund er det vurderingen, at artikel 4, stk. 1, i forslaget til rammeafgørelse ikke vil kræve lovændringer.

Medlemsstaterne er efter § 4, stk. 2, i forslaget til rammeafgørelse forpligtet til som minimum at fastsætte en strafferamme på fængsel mellem 5 og 10 år, når lovovertrædelserne omfatter en række skærpende forhold. Det bemærkes i den forbindelse, at de to kriterier, der er omfattet af

artikel 4, stk. 2, litra b), er alternative, således at medlemsstaterne alene skal opfylde ét af kriterierne.

Efter straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt., straffes den, der i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer under særligt skærpende omstændigheder overdrager euforiserende stoffer med fængsel indtil 6 år. Efter § straffelovens § 191, stk. 2, straffes på samme måde den, der i strid med lovgivningen om euforiserende stoffer indfører, udfører, køber, udleverer, modtager, fremstiller, forarbejder eller besidder sådanne stoffer med fortsæt til at overdrage dem.

Det følger af forarbejderne til straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt., at udtrykket "særligt skærpende omstændigheder" vil omfatte tilfælde, hvor der er sket udbredelse af specielt farlige stoffer som heroin, selvom der kun er tale om små mængder. Det må ligeledes antages, at udbredelse af store mængder stoffer må anses som en særligt skærpende omstændighed.

På den baggrund er det den umiddelbare vurdering, at artikel 4, stk. 2, ikke vil give anledning til lovændringer.

Derimod skønnes det umiddelbart, at en gennemførelse af rammeafgørelsens artikel 4, stk. 4 i dens nuværende udformning vil give anledning til lovændringer, idet det efter straffelovens § 191 ikke i sig selv anses for en skærpende omstændighed, at handlingen er begået inden for rammerne af en kriminel organisation.

Rammeafgørelsens artikel 4, stk. 4a, skønnes ikke at give anledning til lovændringer, idet det efter bestemmelsen er en betingelse, at prækursorer skal være beregnet til brug for fremstilling af store mængder narkotika eller til brug for fremstilling af særligt farlige stoffer, hvorefter forholdet må anses for omfattet af straffelovens § 191, jf. straffelovens §§ 23 og 21.

Artikel 6 omfatter alene en fakultativ bestemmelse om formildende omstændigheder, der må anses som opfyldt i dansk ret i kraft af straffelovens §§ 80 og 84.

Der kan efter straffelovens § 306 pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i 5. kapitel for overtrædelse af straffeloven. Lov om euforiserende stoffer indeholder derimod ikke en bestemmelse om strafansvar for juridiske personer. På den baggrund er det vurderingen, at en gennemførelse af artikel 7 om strafansvar for juridiske personer i dens nuværende formulering vil nødvendiggøre lovændringer af lov om euforiserende stoffer.

Reglerne om straffekompetence i forslagets artikel 9 må anses som opfyldt i medfør af straffelovens §§ 6 – 8, og vil derfor ikke nødvendiggøre lovændringer.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Forslaget til rammeafgørelse er tillige med et grundnotat om sagen oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg den 8. april 2002.

Aktuelle notater blev endvidere oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 11. og 15. april 2002. Forslaget til rammeafgørelse var imidlertid ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25. – 26. april 2002.

Herudover er sagen forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 30. maj 2002.

Vedrørende: Rammeafgørelse om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi.

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

I en meddelelse af 21. december 2000 til Rådet og Europa-Parlamentet (Kom(2000)854 endelig) er Kommissionen fremkommet med to forslag til rammeafgørelser om henholdsvis bekæmpelse af handel med mennesker og bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn samt børnepornografi.

Formålet med de to forslag til rammeafgørelser er bl.a. på baggrund af konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Tampere den 15.- 16. oktober 1999 og Det Europæiske Råd i Santa Maria de Feira den 19.- 20. juni 2000 at sikre, at der sker en tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning for så vidt angår bekæmpelse af menneskehandel og seksuel udnyttelse af børn samt børnepornografi.

Forslagene til rammeafgørelser tager udgangspunkt i den fælles aktion af 24. februar 1997 om bekæmpelse af menneskehandel og seksuel udnyttelse af børn, men går på en række punkter videre, idet forslaget til rammeafgørelse om bekæmpelse af menneskehandel i modsætning til den fælles aktion tillige omfatter menneskehandel med henblik på udnyttelse af ofrenes arbejdskraft, ligesom forslaget til rammeafgørelse om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn samt børnepornografi tillige udtrykkeligt omfatter børnepornografi på Internettet.

Endelig har Kommissionen ved udarbejdelsen af de to forslag til rammeafgørelser taget højde for de resultater, der er opnået i FN-sammenhæng i forbindelse med udarbejdelsen af en FN-konvention om grænseoverskridende, organiseret kriminalitet, herunder særligt den tilhørende protokol om bekæmpelse af menneskehandel, samt den netop udarbejdede Europarådskonvention om bekæmpelse af IT-kriminalitet.

Forslaget til rammeafgørelse om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi blev forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 27.- 28. september 2001 med henblik på Rådets drøftelse af visse udestående spørgsmål.

Forslaget til rammeafgørelse om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi blev forelagt på rådsmøderne (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001 og den 25. – 26. april 2002 med henblik på bl.a. at opnå politisk enighed om de strafbare handlinger.

Forslaget til rammeafgørelse var ikke på den endelige dagsorden for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002.

Forslaget til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på at nå til politisk enighed om rammeafgørelsen i dens helhed.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for forslaget til rammeafgørelse er artikel 29, artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Artikel 1 indeholder definitioner af visse udtryk i rammeafgørelsen. Det fremgår således af artikel 1, litra a), at udtrykket ”barn” i rammeafgørelsen omfatter enhver person, der er under 18 år. Herudover defineres udtrykket ”børnepornografi” som pornografisk materiale, der visuelt afbilder et barn, der er involveret i seksuelt eksplicit adfærd, herunder pirrende fremstilling af barnets kønsorganer eller pubesområde. Endvidere omfatter udtrykket ”børnepornografi” realistiske billeder af et barn, uanset om barnet er virkeligt eller ej, samt billeder af virkelige personer, der fremstår som børn.

Efter artikel 2, litra a) forpligtes medlemsstaterne til at gøre det strafbart, at tvinge et barn til prostitution eller til deltagelse i pornografiske optrædender. Medlemsstaterne forpligtes endvidere til at gøre det strafbart at opnå vinding ved eller på anden måde udnytte et barn til prostitution eller deltagelse i pornografiske optrædender. Herudover forpligtes medlemsstaterne efter artikel 2, litra b), til at gøre det strafbart at rekruttere et barn til prostitution eller pornografiske optrædender.

Efter artikel 2, litra c), forpligtes medlemsstaterne til at kriminalisere seksuel omgang med børn, der er opnået ved tvang, vold eller trusler, ved betaling som modydelse eller ved misbrug af en anerkendt tillidsposition, myndighed eller indflydelse over barnet.

Efter artikel 3, stk. 1, litra a)- c), skal medlemsstaterne bl.a. kriminalisere forsætlig produktion, distribution, transmission, udbydelse og anden udbredelse af børnepornografi. Medlemsstaterne skal endvidere efter artikel 3, stk. 1, litra d), kriminalisere anskaffelse og besiddelse af børnepornografi.

Kriminaliseringsforpligtelsen består også i tilfælde, hvor de nævnte handlinger begås ved hjælp af et computersystem.

Det fremgår af artikel 3, stk. 2, at medlemsstaterne kan undlade at kriminalisere de i artikel 3 nævnte handlinger i tilfælde, hvor den person, der fremstår som et barn faktisk var 18 år eller derover på tidspunktet for afbildningen. Medlemsstaterne kan endvidere undlade at kriminalisere produktion og besiddelse af børnepornografi, når den afbildede person er over den seksuelle lavalder, og det pornografiske materiale produceres og besiddes med afbildedes samtykke og med henblik på privat brug.

Endelig kan medlemsstaterne undlade at kriminalisere produktion og besiddelse af ”fiktiv børnepornografi”, når det pornografiske materiale produceres og besiddes med henblik på privat brug.

Herudover følger det af artikel 4, at medlemsstaterne skal kriminalisere medvirken til de i artikel 2 og 3 opregnede lovovertrædelser samt forsøg på de i artikel 2 og 3, litra a) og b), nævnte lovovertrædelser.

Efter artikel 5, stk. 1, skal medlemsstaterne sikre, at de i artikel 2, 3 og 4 opregnede handlinger straffes med effektive, proportionale og afskrækkende sanktioner, der som minimum har en strafferamme på fængsel indtil 1 år.

Efter artikel 5, stk. 2, litra a), skal medlemsstaterne træffe de nødvendige foranstaltninger med henblik på at sikre, at strafferammen for at tvinge et barn til prostitution eller pornografiske optrædender samt for at opnå kønslig omgængelse med et barn ved tvang, vold eller trusler som minimum fastsættes til fængsel mellem 5 og 10 år.

Efter artikel 5, stk. 2, litra b), skal medlemsstaterne sikre, at strafferammen for at profitere, rekruttere eller på anden måde udnytte et barn til prostitution som minimum fastsættes til fængsel mellem 5 og 10 år, når én af de i bestemmelsen opregnede skærpende omstændigheder er opfyldt.

Efter bestemmelsen skal det anses for en skærpende omstændighed, når barnet er under den seksuelle lavalder, når gerningsmanden forsætligt eller ved grov uagtsomhed har bragt barnets liv i fare, når handlingen har indebåret alvorlig vold eller har forårsaget alvorlig skade på barnet, eller når handlingen er begået inden for rammerne af kriminel organisation

Herudover skal medlemsstaterne efter artikel 5, stk. 2, litra c), sikre en strafferamme på mellem 5 og 10 års fængsel for profitering og rekruttering af et barn til pornografiske optrædender samt for at opnå kønslig omgængelse med et barn ved betaling som modydelse eller ved misbrug af en anerkendt tillidsposition, myndighed eller indflydelse over barnet, og for bl.a. at producere, distribuere og udbyde børnepornografi, hvis barnet er under den seksuelle lavalder, og de pågældende handlinger er begået under én af de øvrige ovennævnte skærpende omstændigheder.

Efter artikel 5, stk.3, forpligtes medlemsstaterne til at overveje at udelukke personer, der er blevet dømt for de i rammeafgårelsen omfattende handlinger, fra at udøve aktiviteter, der indebærer omgang med børn.

Artikel 5, stk. 4, giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte administrativ straf for personer, der befatter sig med fiktiv børnepornografi.

Artikel 6 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgårelsen, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Ifølge artikel 7 er medlemsstaterne forpligtede til sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionelle og har afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller andre sanktioner som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud og forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Artikel 8 indeholder bestemmelser om straffemyndighed og forpligter bl.a. medlemsstaterne til at etablere straffemyndighed, når lovovertrædelser er begået helt eller delvist på medlemsstatens territorium. For så vidt angår de i artikel 3 nævnte lovovertrædelser (produktion, udbredelse m.v. af børnepornografi) fremgår det af artikel 8, at en lovovertrædelse begået ved hjælp af et edb-system skal anses for at være begået på territoriet i den medlemsstat, hvorfra lovovertræderen har opnået adgang til edb-systemet, uanset om selve edb-systemet befinder sig i denne medlemsstat eller ej.

Herudover indeholder artikel 8 en bestemmelse, hvorefter medlemsstaterne skal sikre, at som minimum de groveste handlinger, der er omfattet af artikel 2, kan retsforfølges, efter offeret har nået myndighedsalderen

I henhold til artikel 9 skal medlemsstaterne sikre, at efterforskning eller strafforfølgning, i det mindste i de tilfælde, hvor der er territorial straffemyndighed, ikke er betinget af, at den forurettede har indgivet anmeldelse. Af artikel 9 fremgår endvidere, at børn, som er ofre for menneske-

handel, bør anses for at være særligt sårbare ofre i relation til artiklerne 2, stk. 2, 8, stk. 4, og 14, stk. 1, i rammeafgørelsen af 15. marts 2001 om ofres stilling i straffesager. Endelig fremgår det af artikel 9, at medlemsstaterne, når ofret er et barn, skal sikre passende hjælp til ofrets familie. Medlemsstaterne skal, når det er passende, også i relation til ofrets familie anvende ovennævnte rammeafgørelses artikel 4 om retten til at modtage oplysninger.

I artikel 10 fastslås det, at den fælles aktion af 24. februar 1997 ophæves ved rammeafgørelsen, mens det i artikel 11 fastslås, at medlemsstaterne senest 2 år efter datoen for vedtagelsen af instrumentet skal have gennemført de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgørelsen i national ret.

Af artikel 12 fremgår, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 12. juni 2001 afgivet udtalelse vedrørende forslaget til rammeafgørelse. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat en række ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgørelse.

4. Høring.

Forslaget har været sendt i høring hos Advokatrådet, Amnesty International, Arbejdsministeriet, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Finansministeriet, Foreningen af Politimestre i Danmark, Indenrigsministeriet, Landsforeningen af beskikkede advokater, Landsklubben HK Politiet, Politiforbundet i Danmark, By- og Boligministeriet, Ligestillingsafdelingen, Politifuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Præsidenterne for Vestre og Østre Landsret, Københavns Byret og retterne i Århus, Odense, Aalborg og Roskilde, Statsministeriet, Sundhedsministeriet, Udenrigsministeriet, Det Internationale Ligestillingsudvalg, Dansk Kvindesamfund, Dansk Kvinderåd, Pro-Centret, Børnerådet, Red Barnet og Foreningen Sex og Samfund.

Præsidenterne for Østre Landsret og Københavns Byret, Den Danske Dommerforening, Politiforbundet i Danmark, og Dommerfuldmægtigforeningen har ikke bemærkninger til forslaget til rammeafgørelse.

Rigspolitichefen oplyser, at de kriminalitetsproblemer, der har givet anledning til udarbejdelsen af forslaget til rammeafgørelse, må betegnes som reelle kriminalitetsproblemer, såvel internatio-

nalt som i dansk sammenhæng. Rigspolitichefen henviser i den forbindelse til Situationsrapporten om organiseret kriminalitet i Danmark i 2000.

Det Danske Center for Menneskerettigheder finder det positivt, at Rådet tager skridt til at styrke bekæmpelsen af seksuel udnyttelse af børn. Centret anfører, at disse forbrydelser udgør alvorlige krænkelse af menneskerettigheder og menneskelig værdighed. Forslaget til rammeafgørelse sigter mod at styrke den fælles retshåndhævelse, og det retlige samarbejde er væsentligt i denne henseende. Centret finder dog, at dette retshåndhævelsessigte ikke har ganske samme rækkevidde som protokollen om salg af børn mv. til FN-konventionen om Barnets rettigheder og protokollen om forebyggelse, bekæmpelse og straf for handel med personer og børn, som knytter sig til FN-konventionen om grænseoverskridende, organiseret kriminalitet.

Centret anfører, at man finder, at anvendelsesområdet for den foreslåede rammeafgørelse og især definitionen af børnepornografi er snævert. Centret anfører, at definitionen af børnepornografi i forslaget til rammeafgørelse bør være i overensstemmelse med protokollen til FN-konventionen om barnets rettigheder, hvorefter børnepornografi defineres som "enhver præsentation, uanset ved hvilke midler, af et barn involveret i en ægte eller simuleret eksplicit seksuel aktivitet eller enhver præsentation af et barns seksuelle dele for primært seksuelle formål."

Centret finder endvidere, at forslaget til rammeafgørelse indebærer en for svag beskyttelse af og støtte til ofre, idet medlemsstaterne alene er forpligtede til at sikre ofre tilstrækkelig retsbeskyttelse og forsvarlig behandling under rettens behandling af straffesagen. Centret finder, at der bør tages højde for den væsentligt mere udbyggede beskyttelse af ofre i FN-protokollen om menneskehandel (artiklerne 7 og 8), som omhandler ofres beskyttelse og status i såvel modtagerlande som ved repatriering. Centret anfører, at der, hvis det er hensigten, at beskyttelsen af ofre for handel med mennesker og for seksuel udnyttelse af børn skal varetages gennem andre EU-foranstaltninger eller programmer, bør henvises eksplicit til disse.

Centret anfører videre, at der i introduktionen til den foreslåede rammeafgørelse peges på behovet for en tværfaglig og integreret tilgang til problemerne, men at dette ikke afspejles i selve forslaget.

Centret finder på den baggrund, at menneskerettighedsperspektiverne i forslaget bør sikres ved, at det enten udbygges på linie med de nævnte FN-protokoller eller ved referencer til de relevante forebyggelses- og beskyttelsesmekanismer og -programmer.

Advokatrådet anfører for så vidt angår rammeafgørelsens mindstekrav til, hvad der skal anses for at være kriminell adfærd, at det er Rådets opfattelse, at der navnlig i relation til rammeafgørelsens artikel 3, stk. 2, bør udvises betænkelighed med hensyn til omfanget af den strafbare adfærd.

Advokatrådet anfører, at der i forslaget til rammeafgørelse foreslås en kriminalisering af produktion, distribution, besiddelse mv. af børnepornografisk materiale ikke alene, hvor der er tale om afbildning af en virkelig situation, men også pseudoafbildninger, såsom computertegninger og lignende. Samtidig indebærer forslaget en omvendt bevisbyrde, således at strafbarheden skal omfatte pornografiske billeder af en person, der fremstilles som et barn, medmindre det kan godtgøres, at den afbildede person faktisk er mere end 18 år.

Advokatrådet anfører, at begrundelsen for at kriminalisere også den fiktive børnepornografi, knytter sig til en anden beskyttelsesinteresse end den, der ellers er overordnet for straffbestemmelserne indenfor området. Der er således ikke tale om at beskytte børn mod seksuel udnyttelse, men at beskytte børn mod at blive misbrugt som seksual objekter og at forhindre børnepornografiske pseudoafbildninger i at blive mere tilgængelige med risiko for udbredelse af den seksuelle udnyttelse af børn.

Advokatrådet finder det særdeles betænkeligt at kriminalisere en adfærd, hvor den primære beskyttelsesinteresse ikke har lidt skade. Der kan derudover opstå store vanskeligheder i forbindelse med afgrænsningen af det kriminelle område, idet afbildninger af børnepornografiske situationer kan variere fra meget virkelighedstro computeranimationer til mere eller mindre abstrakt kunst.

Advokatrådet finder det endvidere inkonsekvent, at strafbarheden i forhold til en afbildning af en virkelig person, der ”fremstilles som et barn” bortfalder, hvis det kan godtgøres, at den pågældende person faktisk er over 18 år, mens denne mulighed ikke foreligger i forhold til et animeret billede.

Advokatrådet udtaler sig følgelig imod, at bestemmelsen i artikel 3, stk. 2, udstrækkes til også at omfatte fiktivt børnepornografisk materiale.

Landsforeningen af Beskikkede Advokater kan tiltræde Advokatrådets betænkeligheder ved at udvide kriminaliseringen til også at omfatte fiktiv børnepornografi. Foreningen finder det særdeles betænkeligt at kriminalisere en adfærd, hvor den primære beskyttelsesinteresse ikke har lidt skade, ligesom der vil kunne opstå store vanskeligheder med afgrænsningen af det kriminelle område i en glidende overgang fra meget virkelighedstro computerbilleder og over til mere eller mindre abstrakt kunst.

Red Barnet finder det positivt, at Kommissionen har fremsat et forslag til rammeafgørelse om bekæmpelse af seksuel udnyttelse af børn samt børnepornografi. Red Barnet anser det særligt for positivt, at børn i forslaget til rammeafgørelse defineres som personer under 18 år, samt at udtrykket børnepornografi også omfatter fiktiv børnepornografi.

Red Barnet finder imidlertid, at der i beskrivelsen af sanktioner også bør nævnes muligheden for at tilbyde krænker behandlingsdomme i de tilfælde, hvor det vurderes relevant, ligesom Red Barnet finder, at beskrivelsen af indsatsen over for ofre bør suppleres med social- og behandlingsmæssig bistand til børn med henblik på, at de kan overvinde følgerne af overgrebene.

For så vidt angår forslagets artikel 5, stk. 2, 3 og 4, anfører Red Barnet, at man gerne ser, at maksimumstraffen på dette område bliver fastsat til fængsel indtil 10 år. Red Barnet anfører endvidere, at man gerne ser, at det anses som en skærpende omstændighed, hvis overgrebet har fundet sted mod et barn på under 12 år. Herudover vurderer Red Barnet det som meget vigtigt, at fysiske personer, der er dømt for seksuelle overgreb og strafbare forhold i forbindelse med børnepornografi, kan forbydes midlertidigt eller permanent at udøve aktiviteter, der indebærer tilsyn eller andet ansvar for børn. Red Barnet ønsker derfor en stærkere formulering i artikel 5, stk. 5, helst formuleringen ”træffer de nødvendige foranstaltninger..”, eller subsidiært ”vil arbejde for at ..”.

For så vidt angår artikel 8 og 9 støtter Red Barnet, at der skabes klarhed om kompetence og samarbejde medlemsstaterne imellem, ligesom Red Barnet finder det vigtigt, at ofre for de af forslaget til ræmmeafgørelse omfattede lovovertrædelser sikres retsbeskyttelse og forsvarlig behandling under retssagen. Ligeledes finder Red Barnet det væsentligt, at strafferetlige undersøgelser og retsprocedurer ikke påfører børnene yderligere overlast.

Red Barnet tilkendegiver, at man finder den nuværende retspraksis i Danmark, hvor krænkeren har mulighed for f.eks. via monitor at overvære videoafhøring og gennem advokaten at stille spørgsmål til ofret, stærkt kritisabel.

Endelig finder Red Barnet det meget vigtigt, at der udvikles et samarbejde mellem det retslige system (og dette systems behov for undersøgelse og procedurer) og det sociale og/eller behandlingsmæssige system (som hjælper ofret behandlingsmæssigt og terapeutisk) om tilrettelæggelsen af og sammenhængen mellem både undersøgelser, støtte og behandling.

Børnerådet anfører, at man ikke har taget konkret stilling til de forslag om strafferammeudvidelser, der indgår i forslaget til rammeafgørelsen, idet en vurdering heraf findes at ligge uden for Rådets sagsområde. Rådet anfører, at man om strafferammer generelt i ”Forslag til en national strategi mod seksuelt misbrug af børn” har bemærket, at Rådet ikke anser øget straf for seksuelle overgreb for nogen farbar vej, al den stund rammen i Danmark for de groveste overgreb allerede principielt er op til 15 års fængsel.

Børnerådet anfører endvidere, at seksuelle overgreb mod børn i domspraksis straffes med ca. 3½ års fængsel, og at opfordringer til at udvide rammen derfor antager mere symbolsk end konkret karakter. Hertil kommer efter Rådets opfattelse en almen tvivl om straffens anvendelighed i et forebyggelsesmæssigt lys.

Børnerådet tilkendegiver, at man er bekendt med, at der i disse år foregår en internationalisering af forholdene i forbindelse med seksuelle overgreb mod børn på en række områder som f.eks. børnepornografi på Internettet og handel med børn over landegrænserne. På denne baggrund kan Rådet tilslutte sig det synspunkt, at en tilsvarende indbyrdes tilnærmelse af retsreglerne samt et udvidet samarbejde landene imellem vil fremme mulighederne for at forebygge og strafforfølge forbrydelser som de nævnte. Børnerådet påpeger, at disse tilnærmelser skal tjene til barnets bedste. Rådet henviser i den forbindelse til FN-konventionen om barnets rettigheder.

Det er Børnerådets opfattelse, at den danske lovgivning på området gennem de senere år er blevet ajourført og passende afstemt i forhold til den nuværende situation og de problemer, der gør sig gældende i Danmark, dog med visse centrale undtagelser. Børnerådet peger på, at der er indført nye bestemmelser om forbud mod anvendelse af pornomodeller under 18, om besiddelse af børnepornografi og om IT-efterforskning, som Rådet har tilsluttet sig.

For så vidt angår forslaget til rammeafgørelses artikel 1 kan Rådet tilslutte sig forslaget om at definere et barn som ”enhver person under 18 år”. Rådet anfører, at der herved fremmes en enhedsterminologi, som også dansk ret stadig savner, jf. eksempelvis omtalen af børn i straffelovens § 235. Rådet tilslutter sig endvidere forslagets definition af udtrykket ”børnepornografi” som pornografisk materiale, der visuelt afbilder et barn involveret i seksuelt eksplicit adfærd.

For så vidt angår artikel 2, er det Rådets opfattelse at den beskyttede personkreds i forbindelse med pornografi bør omfatte børn og unge i alderen 15-17 år. Rådet finder forslagets overvejelser om unges seksualliv helt korrekte. Selv om børn under 18 har opnået en modenhed, der gør dem i stand til at træffe kvalificeret beslutning om at deltage i seksuelle aktiviteter, bør afbildninger heraf efter Rådets opfattelse ikke finde sted.

Rådet anfører, at man i forbindelse med ændringen af straffeloven i 1999 med henblik på at forbyde anvendelsen af børn som pornomodeller har støttet den opfattelse, at strafansvaret efter § 235 ikke bør udstrækkes til at omfatte personer, der efterfølgende befatter sig med materiale, der i henhold til § 230 er ulovligt optaget, det vil sige afbilder personer mellem 15 og 17 år. Det til grundliggende synspunkt er, at der derved vil kunne opstå væsentlige afgrænsningsproblemer mellem ulovlig børnepornografi og lovlig voksenpornografi. Rådet har dog samtidig understreget betydningen af, at der ikke i praksis iagttages nogen absolut øvre grænse på 15 år for anvendelsen af § 235. Herved kan også sent udviklede børn i alderen over 15 opnå den nødvendige be-

skyttelse i kraft af § 235. Med denne forudsætning in mente kan Rådet ikke tilslutte sig forslaget om kriminalisering af personer, der alene er i besiddelse af materiale, hvor 15-17-årige medvirker.

For så vidt angår artikel 3, er det Rådets opfattelse, at børnepornografiske afbildninger, uanset deres relation til virkelige hændelser, i sig selv kan anspore til yderligere forbrydelser mod børn. Rådet har derfor også tidligere anbefalet, at fiktive pornografiske fremstillinger af børn omfattes af forbud. Rådet kan derfor støtte, at også denne form for fremstillinger kriminaliseres.

Herudover finder Rådet, at seksuelle krænkeres så vidt muligt skal forhindres i at opnå beskæftigelse, der omfatter kontakt med børn. Rådet har derfor bl.a. støttet ny lovgivning vedrørende registrering af dømte krænkeres, der muliggør en effektiv kontrol fra arbejdsgiver- og organisationside. Rådet kan tilslutte sig kravet i forslaget artikel 5, stk. 5, hvorefter medlemsstaterne skal overveje at forbyde dømte personer at udøve aktiviteter, der indebærer tilsyn med børn.

Børnerådet tilslutter sig endvidere intentionerne bag artikel 9, hvorefter man søger at fremme retsregler, herunder fremgangsmåder under efterforskning og afvikling af straffesager, der støtter børns retssikkerhed, selvrespekt og værdighed i sager om seksuelt misbrug. Rådet anfører, at man har problematiseret den bekymrende udvikling, der er sket i dansk ret, siden Højesteret i to kendelser i marts 2000 har givet sigtede/mistænkte ret til at være tilstede i monitorrummet under videoafhøring af børn i sådanne sager. Rådet betragter denne udvikling i straffeprocessen som en forringelse af børns retsstilling, og Rådet henleder opmærksomheden på den indlysende fare for yderligere traumatisering af barnet, der opstår, når barnet opdager eller bliver gjort bekendt med, at krænkeren umiddelbart overværer afhøringen, og eventuelt befinder sig i et nærliggende lokale.

Børnerådet finder, at forslaget artikel 9 på denne baggrund ved en uændret vedtagelse vil kræve lovændringer, og opfordrer Justitsministeriet til iagttage og overveje tekst og intention i artikel 9 nøje. Rådet tilkendegiver endelig, at Rådet samt andre organisationer finder dette område særdeles væsentligt, og at man i øjeblikket samarbejder med henblik på at udvikle bedre metoder til at inddrage børns oplevelser og udsagn i behandlingen af disse sager.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslaget til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forpligtelsen i rammeafgørelsens artikel 2, litra c), ii), til at kriminalisere inddragelse af et barn i seksuel adfærd i tilfælde, hvor der gives penge eller andre former for godtgørelser som modydelse for seksuelle tjenester, anses efter straffeloven som udgangspunkt alene for opfyldt i tilfælde, hvor barnet ernærer sig helt eller delvist ved prostitution, jf. straffelovens § 223 a.

Forslaget til rammeafgørelse nødvendiggør således ændring af straffelovens § 223 a på dette punkt.

Forslaget til rammeafgørelse forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere bl.a. produktion, udbredelse, transmission, salg, modtagelse og besiddelse af børnepornografi. Ved børnepornografi forstås ifølge definitionen i forslaget til rammeafgørelse pornografisk materiale, der visuelt afbilder et barn, der er involveret i seksuelt eksplicit adfærd. Ved udtrykket ”et barn” forstås som ovenfor nævnt enhver person under 18 år, og udtrykket ”seksuelt eksplicit adfærd” omfatter tillige ”pirrende fremstilling af kønsorganer eller pubesområde.” Udtrykket ”børnepornografi” omfatter endvidere billeder af et barn, uanset om den afbildede situation er virkelig eller ej samt afbildninger af personer, der fremstår som børn.

Straffelovens § 235 er begrænset til fotografier, film og lignende, hvorimod f.eks. tegninger og computergenererede billeder, som ikke afbilder et virkeligt samleje eller anden kønslig omgængelse end samleje, falder uden for bestemmelsen. Fiktiv børnepornografi er således ikke strafbar efter dansk ret.

Forslaget til rammeafgørelse nødvendiggør således ændring af straffelovens § 235 på dette punkt.

Når bortses herfra må forpligtelsen til at kriminalisere forsætlig produktion, distribution, transmission, salg og udbredelse af børnepornografisk materiale som udgangspunkt anses for opfyldt ved straffelovens § 230 og § 235.

Imidlertid omfatter straffelovens § 230 alene optagelse af utugtige fotografier, film eller lignende, der sker med forsæt til at sælge eller på anden måde at udbrede materialet.

Endvidere omfatter hverken straffelovens § 230 eller § 235 den - der uden forudgående medvirken - efter optagelserne har fundet sted befatter sig med pornografisk materiale, hvor 15-17-

årige medvirker (f.eks. ved at videresælge eller på anden måde videreudbrede sådant materiale eller at besidde materialet med forsæt hertil).

Straffelovens § 230 omfatter således alene optagelse af utugtige fotografier film eller lignende af personer under 18 år, der sker med forsæt til salg eller anden udbredelse af materialet, og straffelovens § 235 omfatter som udgangspunkt alene utugtige fotografier, film eller lignende af børn.

Efter forarbejderne til straffelovens § 235 omfatter udtrykket "børn" personer, hvis fysiske udviklingstrin svarer til aldersgruppen under 15 år. Der kan her lægges vægt på, om den pågældendes pubertet endnu ikke er eller kun lige synes at være begyndt. Dermed anvendes i dansk ret et fleksibelt alderskriterium, hvorefter strafbarheden afhænger af en vurdering af barnets fysiske udviklingstrin, således som det fremtræder på billedet. Dette indebærer, at personer mellem 15 og 18 år som udgangspunkt ikke anses for omfattet af straffelovens § 235 om børnepornografi.

Endvidere er det efter straffelovens § 235, stk. 2, om besiddelse af børnepornografi alene besiddelse af visse grovere former for børnepornografi, der er kriminaliseret. Besiddelse af fremstillinger af f.eks. "pirrende fremvisning af kønsorganer eller pubesområde" kan således ikke i sig selv anses for kriminaliseret ved straffelovens § 235, stk. 2.

Artikel 3 i forslaget til rammeafgørelse vil således ved en uændret vedtagelse nødvendiggøre lovændringer.

Fra dansk side har man til hensigt i forbindelse med vedtagelsen af rammeafgørelsen at afgive en præciserende erklæring til Rådets mødeprotokol, hvoraf det fremgår, at Danmark anser begrebet "pornografiske optrædender" dækket af begrebet "kønslig usædelighed", således som dette anvendes i den danske straffelov.

På denne baggrund er det vurderingen, at artikel 5, stk. 1, i forslaget til rammeafgørelse ikke vil kræve lovændringer.

En gennemførelse af rammeafgørelsens artikel 5, stk. 2, skønnes i sin nuværende udformning at give anledning til lovændringer i relation til strafferammen for handlinger, der vedrører børnepornografi, idet det må antages, at et medvirkensansvar alene vil kunne gøres gældende over for personer, der producerer børnepornografi.

Ifølge straffelovens § 94, stk. 4, regnes forældelsesfristen for en række seksualforbrydelser tidligst fra den dag, den forurettede fylder 18 år.

På denne baggrund er det vurderingen, at artikel 8, stk. 6, i forslaget til rammeafgørelse ikke vil give anledning til lovændringer.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Forslaget til rammeafgørelse er tillige med et grundnotat om sagen oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg henholdsvis den 17. maj 2001 og den 22. maj 2001.

Forslaget har været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 27. – 28. september 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg 14. september 2001.

Forslaget har endvidere været forelagt for Folketingets partier forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Aktuelle notater blev oversendt til Folketingets partier den 29. november 2001. Aktuelle notater blev efterfølgende oversendt Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 4. og den 10. december 2001.

Herudover har sagen været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25. – 26. april 2002. Aktuelle notater blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 11. og den 15. april 2002.

Endelig har sagen været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13. – 14. juni 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 30. maj 2002.

Vedrørende: Rådsafgørelse om afklassificering af visse dele af Sirene-håndbogen.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

I hvert enkelt Schengen-land er der i tilknytning til den nationale del af Schengen-informationssystemet etableret et såkaldt Sirene-kontor. Sirene-kontorerne udveksler supplerende oplysninger i tilknytning til landenes indberetninger i Schengen-informationssystemet. Videregivelsen af oplysninger mellem Sirene-kontorerne sker i overensstemmelse med national ret. Schengen-landene har dog i fællesskab udarbejdet en såkaldt Sirene-håndbog, der beskriver, hvorledes Schengen-landenes Sirene-kontorer bør indrettes med hensyn til placering, teknisk opbygning, opgaver, procedurer m.v.

Sirene-håndbogen er på nuværende tidspunkt klassificeret som et fortroligt dokument i medfør af Schengen-Eksekutivkomitéens afgørelse af 14. december 1993 (SCH/Com-ex (93) 22 rev, EFT L 239 af 22. 9 2000, s. 129) og Schengen-Eksekutivkomitéens afgørelse af 23. juni 1998 (SCH/Com-ex (98) 17, EFT L 239 af 22. 9 2000, s. 137).

Schengen-landene har imidlertid tilkendegivet, at de gerne ser, at spørgsmålet om klassificeringsgraden tages op til fornyet vurdering. Begrundelsen herfor er, at man ønsker at skabe øget åbenhed om Sirene-kontorerne virke. Kandidatlandene har ligeledes igennem længere tid udtrykt ønske om at modtage en kopi af Sirene-håndbogen til brug for det forberedende arbejde forud for kandidatlandenes indtræden i EU og Schengen-samarbejdet.

Rådet har i 2001 indført en overordnet sikkerhedsordning for at kunne udbygge Rådets virksomhed på områder, som kræver beskyttelse af visse oplysninger, jf. Rådets afgørelse 2001/264/EF af 19. marts 2001 om vedtagelse af Rådets sikkerhedsforskrifter, der har været anvendt fra den 1. december 2001. Det er på denne baggrund blevet foreslået, at Schengen-Eksekutivkomitéens afgørelser af henholdsvis 14. december 1993 (SCH/Com-ex (93) 22 rev) og 23. juni 1998 (SCH/Com-ex (98) 17) ophæves, i det omfang de henviser til klassificeringen af Sirene-håndbogen, således at der fremover kan træffes afgørelser om Sirene-håndbogens klassificering i

overensstemmelse med de normale bestemmelser om klassificering af dokumenter i ovennævnte rådsafgørelse.

Eftersom Sirene-håndbogen specifikt blev klassificeret af Schengen-Eksekutivkomitéen under Schengen-konventionen, og da Rådet i henhold til artikel 2, stk. 1, i Schengen-protokollen er trådt i stedet for Schengen-Eksekutivkomitéen, er det påkrævet, at håndbogen afklassificeres gennem vedtagelse af en rådsafgørelse.

På denne baggrund er der udarbejdet et forslag til en rådsafgørelse om afklassificering af visse dele af Sirene-håndbogen.

Forslaget til rådsafgørelse om afklassificering af visse dele af Sirene-håndbogen vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Af forslagens artikel 1 fremgår det, at Sirene-håndbogen afklassificeres, med undtagelse af del 2.3. og bilag 1, 2, 3, 4, 5 og 6, som klassificeres som RESTREINT UE, jf. artikel 2 i forslaget til rådsafgørelse.

Del 2.3. af Sirene-håndbogen indeholder en optegnelse over Schengen-landenes centrale myndighed, som nævnt i Schengen-konventionens artikel 108, en optegnelse over Schengen-landenes Sirene-kontorer, herunder kontorerne adresse, samt en nærmere redegørelse for, hvordan de forskellige kontorer er organiseret, herunder hvilken myndighed de henhører under.

I bilag 1 til Sirene-håndbogen fastlægges reglerne for fremsendelse af meddelelserne mellem kontorerne; bilag 2 omhandler de translitterationsregler, der skal anvendes i forbindelse med indlæsning, søgning og visualisering af oplysninger; bilag 3 indeholder oplysninger om, hvorledes Sirene-kontorerne kan kontaktes; bilag 4 indeholder de såkaldte SIS-tabeller (lister over de præcise typer af oplysninger, der er mulighed for at indlægge i Schengen-informationssystemet i tilknytning til en indberetning); bilag 5 indeholder de formularer, der anvendes til fremsendelse af oplysninger mellem Sirene-kontorerne, mens bilag 6 fastlægger de tekniske kriterier til bestemmelse af, om to indberetninger er identiske.

De afklassificerede dele af Sirene-håndbogen offentliggøres ifølge artikel 3 i forslaget til rådsafgørelse i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

I henhold til artikel 4 i forslaget til rådsafgørelse ophæves Eksekutivkomitéens afgørelse af 14. december 1993 og 23. juni 1998, for så vidt der deri henvises til Sirene-håndbogen, og fremtidi-

ge afgørelse om Sirene-håndbogens klassificering træffes i overensstemmelse med bestemmelserne i Rådets afgørelse nr. 264 af 19. marts 2001 om vedtagelse af Rådets sikkerhedsforskrifter.

Rådsafgørelsen om afklassificering af visse dele af Sirene-håndbogen træder ifølge artikel 5 i forslaget til rådsafgørelse i kraft på dagen for offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen vil ikke blive forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslaget til rådsafgørelse.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget til rådsafgørelse ses ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget til rådsafgørelse har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

sp

Vedrørende: Årsregnskaber for 2001 vedrørende Sirene-nettet (fase II) og Helpdesk samt SISNET.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I forbindelse med Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union, idet bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) fik retsgrundlag i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengen-konventionens afsnit IV (artikel 92-119). Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Danmark og de øvrige nordiske lande er pr. 1. januar 2001 blevet tilsluttet Schengen-informationssystemet i forbindelse med Danmarks og de øvrige nordiske landes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde den 25. marts 2001.

I tilknytning til C.SIS er der etableret en Helpdesk-funktion. Oplysninger om driftsfejl i C.SIS og i de nationale dele af Schengen-informationssystemet (N.SIS) indberettes til Helpdesk, der herefter iværksætter fornøden fejlretning.

Sirene-nettet (fase II) er et datatransmissionsnetværk. Netværket anvendes til udveksling af supplerende oplysninger mellem Schengen-landene i forhold til de oplysninger, der er indeholdt i Schengen-informationssystemet.

SISNET er et kommunikationsnetværk, der anvendes dels til kommunikation mellem den centrale tekniske støttefunktion (C.SIS) og de nationale dele af Schengen-informationssystemet (N.SIS), dels til udveksling af supplerende oplysninger mellem Schengen-landene i forhold til de oplysninger, der er indeholdt i Schengen-informationssystemet. SISNET blev taget i brug den 26. juli 2001 og har ved samme lejlighed afløst Sirene-nettet (fase II).

Rådets Generalsekretær er ved Rådets afgørelse af 3. maj 1999 blevet bemyndiget til på vegne af Schengen-landene at indgå og forvalte kontrakter om etablering og drift af Helpdesk og Sirene-nettet (fase II).

De finansielle forpligtelser i henhold til disse kontrakter påhviler ikke De Europæiske Fællesskabers budget, men er reguleret i en finansforordning, der er vedtaget af Rådet den 3. maj 1999.

Finansforordningen indeholder regler for det budget, der er nødvendigt for at opfylde forpligtelserne i henhold til de nævnte kontrakter, Schengen-landenes finansielle bidrag samt regnskabsaflægning og revision.

Fastsættelsen af de enkelte landes bidrag sker i henhold til en fordelingsnøgle, der fastlægges hvert år på grundlag af den andel som de enkelte landes momsindtægt udgør af De Europæiske Fællesskabers samlede momsindtægter i det foregående regnskabsår, jf. finansforordningens artikel 22. Danmark bidrager med ca. 2 procent.

Budgettet for Sirene-nettet (fase II) og Helpdesk i 2001 blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse)/mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 30. november - 1. december 2000.

Rådets Vicegeneralsekretær er ved Rådets afgørelse af 17. december 1999 blevet bemyndiget til at indgå kontrakterne vedrørende SISNET på vegne af Schengen-landene. Udgifterne afholdes af Schengen-landene og ikke over Fællesskabets budget.

Endvidere vedtog Rådet den 27. marts 2000 en finansforordning for SISNET med specifikke regler for opstilling og gennemførelse af det budget, der er nødvendigt for at dække udgifter, der opstår i forbindelse med indgåelsen af kontrakterne vedrørende SISNET, opfyldelse af forpligtelserne i henhold til disse kontrakter efter indgåelsen, Schengen-landenes finansielle bidrag samt regnskabsaflægning og revision af regnskaberne.

Det følger af finansforordningen for SISNET, at Danmarks bidrag til SISNET skal beregnes hvert år på grundlag af den andel, som Danmarks momsindtægt udgør af De Europæiske Fællesskabers samlede momsindtægter i det foregående regnskabsår. Danmark bidrager med ca. 2 procent.

Budgettet for SISNET i 2001 blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse)/mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 30. november - 1. december 2000.

Rådets Generalsekretær har i overensstemmelse med artikel 27 i finansforordningen vedrørende Sirene-nettet (fase II) og Helpdesk udarbejdet et årsregnskab vedrørende Sirene-nettet (fase II) og Helpdesk, mens Rådets Vicegeneralsekretær i overensstemmelse med artikel 48 i finansforordningen vedrørende SISNET har udarbejdet et årsregnskab vedrørende SISNET.

Årsregnskaberne vil blive fremlagt til godkendelse på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002.

2. Indhold.

Det fremgår af det fremlagte årsregnskab for Sirene-nettet og Helpdesk i 2001, at der er indtægtsført 1.051.048 euro (svarende til ca. 7.882.860 dkr.).

Det fremgår endvidere af årsregnskaberne, at der er anvendt 1.067.592 euro (svarende til ca. 8.006.940 dkr.), hvoraf 1.065.335 euro (svarende til ca. 7.990.013 dkr.) er betalt i 2001. Et udgiftsbeløb på 2.250 euro (svarende til ca. 16.875 dkr.) vil derfor blive overført til regnskabsåret 2002.

Der er således et bevillingsmæssigt underskud på 16.544 euro (svarende til ca. 124.080 dkr.) for regnskabsåret 2001. Hertil kommer et bevillingsmæssigt overskud på 693.300 euro (svarende til ca. 5.199.750 dkr.) for regnskabsåret 2000 og et beløb på 85.735 euro (svarende til ca. 643.013 dkr.) for regnskabsåret 2000. Dette betyder et samlet bevillingsmæssigt overskud for regnskabsåret 2001 på 762.491 euro (svarende til ca. 5.718.683 dkr.).

Regnskabsårets negative resultat er opstået som følge af, at der under indtægter kun er medtaget bidrag, der er indbetalt, mens der under udgifter er medtaget både betalinger og bevillinger, fremført til det følgende regnskabsår.

Det fremgår af en påtegning, at Den Europæiske Revisionsret har godkendt årsregnskabet.

Det fremgår af det fremlagte årsregnskab for SISNET i 2001, at der er indtægtsført 1.409.871 euro (svarende til ca. 10.574.033 dkr.).

Det fremgår endvidere af årsregnskaberne, at der er anvendt 1.536.927 euro (svarende til ca. 11.526.953 dkr.), hvoraf 511.988 euro (svarende til ca. 3.839.910 dkr.) er betalt i 2001. Et samlet udgiftsbeløb på 1.024.939 euro (svarende til ca. 7.687.043 dkr.) vedrørende SISNET vil derfor blive overført til regnskabsåret 2002.

Der er således et bevillingsmæssigt underskud på 119.846 euro (svarende til ca. 898.845 dkr.) for regnskabsåret 2001.

Regnskabsårets negative resultat er opstået som følge af, at der under indtægter kun er medtaget bidrag, der er indbetalt, mens der under udgifter er medtaget både betalinger og bevillinger, fremført til det følgende regnskabsår.

Det fremgår af en påtegning, at Den Europæiske Revisionsret har godkendt årsregnskabet.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde på et møde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Sagen ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Årsregnskaberne for 2001 for Sirene-nettet (fase II) og Helpdesk samt SISNET har ikke statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Vedrørende: Mødet på ministerniveau med kandidatlandene.

Nyt notat

1. Baggrund.

Udvidelsesprocessen i EU omfatter 13 kandidatlande (Bulgarien, Cypern, Estland, Letland, Litauen, Malta, Polen, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Tjekkiet, Tyrkiet og Ungarn).

Som led i udvidelsesprocessen afholdes der løbende møder på ministerniveau mellem EU's medlemsstater og kandidatlandene.

Det danske formandskab har taget initiativ til, at der i tilknytning til rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 14. – 15. oktober 2002 afholdes et møde med kandidatlandenes justits- og indenrigsministre. På mødet er der lagt op til en drøftelse af a) kandidatlandenes gennemførelse af relevante EU-regler om gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser, b) kandidatlandenes gennemførelse af Schengen-reglerne samt c) beskyttelse af transportchauffører mod voldelige overfald.

2. Indhold.

Udgangspunktet for kandidatlandenes optagelse i EU er, at de nye medlemslande skal opfylde hele EU's regelsæt fra den første dag, de er medlem. I forbindelse med forhandlingerne er EU's regelsæt blevet opdelt i 31 kapitler, og kapitel 24 omhandler området retlige og indre anliggender.

Der er indledt forhandlinger om kapitel 24 med alle kandidatlande, bortset fra Tyrkiet, der er det eneste kandidatland, der ikke har indledt forhandlinger med EU. Status for disse forhandlinger er, at kapitel 24 er blevet foreløbigt lukket for så vidt angår de ti af kandidatlandene, der ventes at blive omfattet af første udvidelsesrunde (Ungarn, Tjekkiet, Cypern, Slovenien, Estland, Malta, Litauen, Letland, Slovakiet og Polen).

I forbindelse med forhandlingerne har hver enkelt land mulighed for at indgå en aftale om en overgangsperiode, hvis det ikke er i stand til at opfylde kravet om, at hele EU's regelsæt skal opfyldes fra den første dag, landet er medlem. Ingen af de ti lande, hvormed forhandlingerne om kapitel 24 er afsluttet, har anmodet om overgangsordninger.

Som led i gennemførelsen af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det strafferetlige område er der vedtaget/opnået enighed om en række nye EU-regler. Det drejer sig bl.a.

om rammeafgørelsen vedrørende den europæiske arrestordre samt rammeafgørelsen om beslaglæggelsesafgørelser. Endvidere behandler Rådet for tiden udkast til rammeafgørelser om bødef afgørelser og konfiskationsafgørelser. Disse nye reglers implementering i kandidatlandene har endnu ikke været drøftet som led i udvidelsesforhandlingerne. De nye regler vil som udgangspunkt skulle gennemføres af kandidatlandene fra deres indtræden i EU.

På det kommende møde er der derfor lagt op til en drøftelse af kandidatlandenes gennemførelse af de nye EU-regler om gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser samt mulighederne for at styrke bistanden til det forberedende arbejde i kandidatlandene på dette område. Drøftelserne med kandidatlandene vil dreje sig om mulighederne for generelt at styrke samarbejdet mellem medlemslandene og kandidatlandene om retlige og indre anliggender forud for kandidatlandenes indtræden i EU. Drøftelserne forventes navnlig at fokusere på kandidatlandenes kapacitet til at anvende de nye regler om gensidig anerkendelse af strafferetlige afgørelser, og på hvordan medlemslandene specifikt kan bistå kandidatlandene i det forberedende arbejde, bl.a. med henblik på opbygning af den nødvendige kapacitet ved politi, anklagemyndighed og domstole.

Kandidatlandene skal i forbindelse med deres indtræden i EU gennemføre en væsentlig del af Schengen-reglerne. En række Schengen-regler bliver imidlertid først bragt i anvendelse i forhold til kandidatlandene på et senere tidspunkt. Det gælder bl.a. kandidatlandenes tilslutning til Schengen-informationssystemet, reglerne om grænseoverskridende observation og forfølgelse samt reglerne om ophævelse af personkontrollen ved de indre grænser. Iværksættelsen af disse regler og derved de nye medlemslandes indtræden i det praktiske Schengen-samarbejde forudsætter en særskilt rådsafgørelse efter, at hver enkelt nyt medlemsland har gennemgået en grundig evaluering med henblik på at sikre, at landet opfylder de nødvendige betingelser, der er fastsat i Schengen-reglerne.

Med henblik på at bistå kandidatlandene i deres bestræbelser på hurtigst muligt efter deres indtræden i EU at kunne indtræde i det praktiske Schengen-samarbejde, har formandskabet taget initiativ til at udarbejde en vejledende plan for processen frem mod Schengen-reglernes fulde iværksættelse i forhold til de kommende nye medlemslande.

Det er formandskabets hensigt i forbindelse med mødet med kandidatlandene på ministerniveau at præsentere kandidatlandene for de foreløbige planer på området.

Endelig forventes det, at medlemslandene og kandidatlandene i relation til bekæmpelse af organiseret kriminalitet vil kunne nå til enighed om en fælles erklæring, hvori medlemslandene og kandidatlandene fastslår deres vilje til at iværksætte nationale undersøgelser af antallet af overfald på eksportchauffører og foretage analyser af problemets karakter, omfang og baggrund i deres respektive lande.

Erklæringen forventes desuden at lægge op til en styrkelse af sikkerheden på udsatte transportruter, en lettere adgang til information om sikre rastepladser, samt en forbedring af støtten til transportchauffører, der har været udsat for voldelige overfald.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde på et møde den 1. oktober 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Dette ses ikke at være relevant, idet der ikke er tale om en retsakt.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.